

ZAKON

O UČENIČKOM I STUDENTSKOM STANDARDU

("Sl. glasnik RS", br. 18/2010, 55/2013, 27/2018 - dr. zakon i 10/2019)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se prava, obaveze i odgovornosti učenika i studenata u oblasti učeničkog i studentskog standarda, osnivanje, organizacija i rad ustanova učeničkog i studentskog standarda, finansiranje učeničkog i studentskog standarda, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, kao i druga pitanja u oblasti učeničkog i studentskog standarda.

Učenički i studentski standard

Član 2

Učenički i studentski standard, u smislu ovog zakona, jeste organizovana delatnost kojom se u oblasti obrazovanja i vaspitanja obezbeđuju dodatni uslovi za dostupnije, efikasnije i kvalitetnije obrazovanje i vaspitanje učenika i studenata.

Učenički i studentski standard ima za cilj stvaranje materijalnih, kulturnih, socijalnih, zdravstvenih i drugih uslova kojima se podstiče sticanje obrazovanja, društvena uključenost i svestrani razvoj ličnosti učenika i studenata.

Prava u oblasti učeničkog i studentskog standarda

Član 3

Učenik srednje škole (u daljem tekstu: učenik) ima pravo na:

- 1) smeštaj, ishranu i vaspitni rad;
- 2) učenički kredit;
- 3) učeničku stipendiju;
- 4) stipendiju za izuzetno nadarene učenike;
- 5) odmor;
- 6) dodatne aktivnosti: kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti, informisanje i aktivnosti iz oblasti neformalnog obrazovanja.

Student ima pravo na:

- 1) smeštaj;
- 2) ishranu;
- 3) studentski kredit;
- 4) studentsku stipendiju;
- 5) stipendiju za izuzetno nadarene studente;
- 6) odmor;
- 7) dodatne aktivnosti: kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti, informisanje i aktivnosti iz oblasti neformalnog obrazovanja.

Prava učenika i studenata utvrđena ovim zakonom jesu lična i ne mogu se prenositi.

Novčana primanja ostvarena u skladu sa ovim zakonom ne mogu biti predmet obezbeđenja ili prinudnog izvršenja.

Prava utvrđena ovim zakonom obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Učenik, odnosno student učestvuje u obezbeđivanju troškova za ostvarivanje prava iz stava 1. tač. 1) i 5) i stava 2. tač. 1), 2) i 6) ovog člana.

Opšti uslovi za ostvarivanje prava u oblasti učeničkog i studentskog standarda

Član 4

Prava iz člana 3. stav 1. ovog zakona imaju učenici srednjih škola čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, koji su prvi put upisani u određeni razred u tekućoj školskoj godini, čije se školovanje finansira iz budžeta Republike Srbije i koji imaju državljanstvo Republike Srbije.

Prava iz člana 3. stav 2. ovog zakona imaju studenti visokoškolskih ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, koji su upisani prvi put u određenu godinu na studije prvog, drugog ili trećeg stepena, čije se školovanje finansira iz budžeta Republike Srbije i koji imaju državljanstvo Republike Srbije.

Prava iz člana 3. st. 1. i 2. ovog zakona mogu da ostvare i učenici, odnosno studenti, koji imaju državljanstvo države u regionu, pod uslovima iz st. 1. i 2. ovog člana, osim uslova koji se odnosi na državljanstvo Republike Srbije.

Prava iz člana 3. st. 1. i 2. ovog zakona mogu da ostvare i učenici, odnosno studenti strani državljanji, u skladu sa međunarodnim ugovorom i reciprocitetom.

Student koji se školuje za nedostajuća zanimanja od naročitog značaja za određenu školsku godinu, ostvaruje pravo iz člana 3. stav 2. tačka 4) ovog zakona.

Učenik, odnosno student iz osetljivih društvenih grupa (materijalno ugrožene porodice, deca bez roditeljskog staranja, jednoroditeljske porodice, romska nacionalna manjina, lica sa invaliditetom, lica sa hroničnim bolestima, lica čiji su roditelji nestali ili su kidnapovani na teritoriji Kosova i Metohije i na teritoriji republika bivše SFRJ, izbeglice i raseljena lica, povratnici po sporazumu o readmisiji i deportovani učenici i studenti i dr.), ostvaruje prava iz člana 3. st. 1. i 2. ovog zakona, pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i primenom blažih kriterijuma, koje u skladu sa ovlašćenjima iz ovog zakona propisuje ministar nadležan za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: ministar).

Učenik, odnosno student sa posebnim potrebama ostvaruje pravo na vaspitni rad, odnosno smeštaj u ustanovu učeničkog, odnosno studentskog standarda, uz uvažavanje njegovih posebnih potreba.

Obavljanje delatnosti

Član 5

Delatnost u oblasti učeničkog i studentskog standarda obavljaju ustanove učeničkog i studentskog standarda (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom.

Na osnivanje i rad ustanova iz stava 1. ovog člana primenjuju se propisi o javnim službama.

II PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI UČENIKA I STUDENATA

Pravo učenika i studenata na smeštaj i ishranu

Član 6

Pravo na smeštaj u ustanovi ima učenik, odnosno student koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona i čije prebivalište nije u sedištu škole koju pohađa, odnosno visokoškolske ustanove na kojoj studira.

Ukoliko smeštajni kapaciteti to dopuštaju, pravo na smeštaj u ustanovi mogu ostvariti i učenici srednjih škola, odnosno studenti visokoškolskih ustanova čiji osnivač nije Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, odnosno koji sami finansiraju svoje školovanje, po ekonomskoj ceni koju utvrđuje upravni odbor ustanove uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Pravo iz stava 1. ovog člana ostvaruje učenik, odnosno student na osnovu konkursa koji raspisuje Ministarstvo, najkasnije tri meseca pre početka školske godine, odnosno za studente drugog i trećeg stepena studija - po završetku upisa.

Konkurs iz stava 3. ovog člana sadrži naročito: uslove za prijem učenika, odnosno studenata u ustanovu, broj raspoloživih mesta, kriterijume za utvrđivanje redosleda kandidata, postupak sprovođenja konkursa, obaveštenje o potrebnim dokumentima i rokovima za prijavljivanje na konkurs, a za dom učenika i učenički centar i obaveštenje o jeziku na kome se ostvaruje vaspitni rad u ustanovi.

Kandidat za prijem u ustanovu podnosi prijavu sa potrebnom konkursnom dokumentacijom ustanovi učeničkog standarda, odnosno službi smeštaja ustanove studentskog standarda ili studentskoj službi visokoškolske ustanove na kojoj studira.

Rang listu kandidata za smeštaj utvrđuje ustanova, odnosno služba ustanove iz stava 5. ovog člana, i ona je dužna da stavi na uvid zainteresovanom učeniku, njegovom roditelju ili staratelju, odnosno studentu podatke vezane za sprovođenje postupka po raspisanom konkursu za smeštaj učenika, odnosno studenata u ustanovi, u skladu sa zakonom.

U ustanovama čije je sedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, rang lista kandidata za smeštaj iz stava 6. ovog člana utvrđuje se po pribavljenom mišljenju nacionalnog saveta nacionalne manjine.

Ako nacionalni savet i pored uredno dostavljenog zahteva ustanove, u roku od pet dana ne dostavi mišljenje, rang lista kandidata iz stava 6. ovog člana utvrđuje se bez pribavljenog mišljenja.

Redosled kandidata utvrđuje se na osnovu uspeha ostvarenog u prethodnom školovanju i socijalno-ekonomskog statusa porodice.

Svaki kandidat ima pravo prigovora na rang listu iz stava 6. ovog člana u roku od osam dana od dana njenog objavljivanja na oglasnoj tabli ili na internet adresi odgovarajuće ustanove.

Ustanova iz stava 5. ovog člana dužna je da o svim prigovorima odluči u roku od osam dana od dana isteka roka za isticanje prigovora, nakon čega objavljuje konačnu rang listu kandidata za smeštaj.

Odluku o pravu na smeštaj donosi direktor ustanove učeničkog, odnosno studentskog standarda, na osnovu konačne rang liste iz stava 11. ovog člana.

Odluka iz stava 12. ovog člana konačna je.

Učenik, odnosno student koji je smešten u ustanovu ima pravo i na ishranu.

Bliže uslove, kriterijume za utvrđivanje redosleda i način ostvarivanja prava učenika i studenata na smeštaj i ishranu, visinu učešća korisnika prava u troškovima smeštaja i ishrane i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava na smeštaj i ishranu učenika i studenata, propisuje ministar.

Pravo studenata na ishranu

Član 7

Pravo na ishranu od tri obroka dnevno imaju studenti koji ispunjavaju opšte uslove iz člana 4. ovog zakona i čije prebivalište nije u mestu studiranja.

Pravo na ishranu od jednog obroka dnevno imaju studenti koji ispunjavaju opšte uslove iz člana 4. ovog zakona i čije je prebivalište u mestu studiranja.

Pravo na ishranu mogu ostvariti i studenti visokoškolskih ustanova čiji osnivač nije Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, odnosno koji sami finansiraju svoje studije, po ekonomskoj ceni koju utvrđuje upravni odbor ustanove studentskog standarda uz saglasnost Ministarstva.

Odluku o ostvarivanju prava studenta na ishranu iz st. 1, 2. i 3. ovog člana donosi direktor ustanove.

Student o čijem pravu nije odlučeno u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva ima pravo prigovora direktoru ustanove.

Direktor je dužan da u roku od osam dana od dana podnošenja prigovora donese odluku.

Odluka iz stava 6. ovog člana konačna je.

Pravo na ishranu studenti ostvaruju u ustanovi studentskog standarda, odnosno u ustanovi učeničkog standarda, a u mestima u kojima nema ustanova učeničkog i studentskog standarda Ministarstvo će zaključiti ugovor o obavljanju poslova ishrane studenata sa organizacijama iz oblasti ugostiteljstva.

Visinu učešća korisnika prava u troškovima ishrane propisuje ministar.

Pravo učenika na vaspitni rad

Član 8

Pravo na vaspitni rad ima učenik koji je ostvario pravo na smeštaj u ustanovu.

Vaspitnim radom u ustanovi obezbeđuju se naročito: razvijanje intelektualnih i radnih sposobnosti učenika; očuvanje i unapređenje zdravlja učenika; pomoć u učenju i izvršavanju školskih obaveza; praćenje učenikovih postignuća; podsticanje socio-emocionalnog razvoja ličnosti učenika; razvijanje moralnih i estetskih vrednosti učenika i organizovanje slobodnog vremena učenika.

Vaspitni rad ostvaruje se na osnovu programa vaspitnog rada koji se donosi u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na učenički kredit

Član 9

Pravo na učenički kredit ima učenik koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona, koji se školuje za obrazovni profil za deficitarno zanimanje, koji nije ponovio nijedan razred i čiji roditelj, odnosno staratelj ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije.

Deficitarna zanimanja utvrđuje Ministarstvo prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje.

Visinu učeničkog kredita utvrđuje ministar za svaku školsku godinu u mesečnom novčanom iznosu najmanje u visini učešća učenika u ceni smeštaja i ishrane.

Ministarstvo raspisuje konkurs za dodelu učeničkog kredita najkasnije tri meseca pre početka školske godine.

Odluku o dodeli učeničkog kredita donosi ministar.

Odluka iz stava 5. ovog člana konačna je.

Ministarstvo vodi evidenciju o odobrenim učeničkim kreditima.

Na osnovu odluke iz stava 5. ovog člana roditelj ili staratelj učenika zaključuje ugovor o kreditu sa Ministarstvom, kojim se bliže uređuju prava i obaveze u vezi sa korišćenjem i otplatom kredita.

Za tekuću školsku godinu kredit se isplaćuje učeniku preko škole koju pohađa.

Korisnika učeničkog kredita koji je u roku od šest meseci, računajući od dana sticanja svedočanstva o završenoj srednjoj školi za odgovarajući obrazovni profil, zasnovao radni odnos kod poslodavca sa kojim je prethodno zaključio ugovor o budućem zaposlenju po osnovu korišćenja kredita i koji je ostao u radnom odnosu najmanje polovinu vremena za koliko je primao kredit, Ministarstvo oslobađa obaveze otplate kredita.

Korisnik učeničkog kredita, osim u slučaju iz stava 10. ovog člana, oslobađa se obaveze otplate primljenog kredita i u slučaju stečaja ili likvidacije privrednog društva za čije potrebe se školovao. U slučaju vanrednog ili ratnog stanja obaveza otplate kredita se odlaže, za vreme dok traju ove okolnosti.

Korisnik učeničkog kredita dužan je da jednokratno vrati ceo iznos isplaćenog kredita ako:

- 1) istovremeno koristi kredit ili stipendiju drugog davaoca;
- 2) ne izvršava obavezu otplate kredita redovno.

Pravo na učenički kredit po odredbama ovog zakona nema učenik koji je pravo na učenički kredit ostvario u skladu sa odlukom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Učenik za koga se utvrdi da je zloupotrebom ostvario pravo na učenički kredit - trajno gubi pravo na učenički kredit.

Bliže uslove, kriterijume za utvrđivanje redosleda, način ostvarivanja prava na učenički kredit i način vođenja evidencije o odobrenim kreditima, propisuje ministar.

Pravo na studentski kredit

Član 10

Pravo na studentski kredit ima student koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona i koji je prvi put upisan u zimski semestar studija prvog stepena i koji ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije.

Visinu studentskog kredita utvrđuje ministar za svaku školsku godinu u mesečnom novčanom iznosu najmanje u visini učešća studenta u ceni smeštaja i ishrane, uvećanim za 20%.

Ministarstvo raspisuje konkurs za dodelu studentskog kredita najkasnije tri meseca pre početka školske godine.

Redosled kandidata utvrđuje se na osnovu uspeha ostvarenog u prethodnom školovanju i socijalno-ekonomskog statusa porodice.

Odluku o dodeli studentskog kredita donosi ministar.

Odluka iz stava 5. ovog člana konačna je.

Ministarstvo vodi evidenciju o odobrenim studentskim kreditima.

Na osnovu odluke iz stava 5. ovog člana student zaključuje ugovor o kreditu sa Ministarstvom, kojim se bliže uređuju prava i obaveze u vezi sa korišćenjem i otplatom kredita.

Student ima obavezu otplate kredita sa zakonskom kamatom, u skladu sa zakonom.

Krajnji rok za otplatu kredita ne može da bude duži od dvostrukog vremena korišćenja kredita.

Student je u obavezi da otpočne sa otplatom kredita najkasnije 18 meseci po isteku vremena za okončanje studija na visokoškolskoj ustanovi utvrđenog statutom visokoškolske ustanove, ukoliko nije ranije zasnovao radni odnos.

Korisnika studentskog kredita koji je tokom studija postigao prosečnu ocenu najmanje 8,50 i nije gubio nijednu godinu, Ministarstvo oslobađa obaveze otplate kredita.

Korisnik studentskog kredita dužan je da jednokratno vrati ceo iznos isplaćenog kredita ako:

- 1) istovremeno koristi kredit ili stipendiju drugog davaoca;
- 2) ne izvršava obavezu otplate kredita redovno.

Pravo na studentski kredit po odredbama ovog zakona nema student koji je pravo na studentski kredit ostvario u skladu sa odlukom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Student za koga se utvrdi da je zloupotrebom ostvario pravo na studentski kredit - trajno gubi pravo na studentski kredit.

Bliže uslove, kriterijume za utvrđivanje redosleda, način ostvarivanja prava na studentski kredit i način vođenja evidencije o odobrenim kreditima, propisuje ministar.

Pravo na učeničku i studentsku stipendiju

Član 11

Pravo na učeničku stipendiju ima učenik koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona, koji stalno postiže odličan uspeh u učenju i vladanju i čiji roditelj ili staratelj ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije.

Pravo na studentsku stipendiju ima student koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona, koji nije gubio nijednu godinu tokom studija, koji je prema nastavnom programu visokoškolske ustanove na kojoj studira položio sve ispite iz prethodnih godina studija i postigao prosečnu ocenu najmanje 9,00 i koji ima prebivalište na teritoriji Republike Srbije.

Stipendija se dodjeljuje bez obaveze vraćanja i isplaćuje se u mesečnom novčanom iznosu koji utvrđuje ministar za svaku školsku godinu.

Visina učeničke stipendije utvrđuje se najmanje u iznosu učeničkog kredita.

Visina studentske stipendije utvrđuje se najmanje u iznosu studentskog kredita.

Ministarstvo raspisuje konkurs za dodelu stipendija najkasnije tri meseca pre početka školske godine.

Konkurs iz stava 6. ovog člana sadrži naročito: uslove za dodelu učeničke, odnosno studentske stipendije, potrebne dokaze, rokove za prijavljivanje na konkurs i odlučivanje o dodeli stipendije.

Konkurs iz stava 6. ovog člana može da sadrži i uslove za dodelu studentske stipendije za studente koji se školuju za obavljanje nedostajućih zanimanja od naročitog značaja za određenu školsku godinu.

Rang listu za dodelu stipendije utvrđuje komisija Ministarstva.

Odluku o dodeli stipendije donosi ministar.

Odluka iz stava 9. ovog člana konačna je.

Ministarstvo vodi evidenciju o odobrenim stipendijama.

Na osnovu odluke iz stava 9. ovog člana učenik, njegov roditelj ili staratelj, odnosno student zaključuje ugovor o stipendiji sa Ministarstvom, kojim se bliže uređuju prava i obaveze u vezi sa korišćenjem stipendije.

Pravo na učeničku, odnosno studentsku stipendiju po odredbama ovog zakona nema učenik, odnosno student koji je pravo na učeničku, odnosno studentsku stipendiju ostvario u skladu sa odlukom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

Učenik, odnosno student za koga se utvrdi da je zloupotrebom ostvario pravo na učeničku, odnosno studentsku stipendiju - trajno gubi pravo na učeničku, odnosno studentsku stipendiju.

Bliže uslove, kriterijume za utvrđivanje redosleda, način ostvarivanja prava na učeničku, odnosno studentsku stipendiju i način vođenja evidencije o odobrenim stipendijama, propisuje ministar.

Pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike i studente

Član 11a

Pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike ima učenik počev od drugog razreda srednje škole, koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona, koji stalno postiže odličan opšti uspeh i koji osvoji jedno od prva tri mesta na međunarodnim i republičkim takmičenjima koja se nalaze u kalendaru takmičenja učenika.

Pravo na stipendiju za izuzetno nadarene studente ima student počev od treće godine studija, odnosno sa ostvarenih 120 ESP bodova (osnovne akademske studije, master akademske studije i doktorske akademske studije), koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona, koji tokom studiranja ostvari prosečnu ocenu najmanje 9,00 i koji je u kontinuitetu upisivao godine studiranja na teret budžeta Republike Srbije.

Za ostvarivanje prava iz st. 1. i 2. ovog člana učenici i studenti polažu standardizovane testove, osim učenika i studenata umetničkih škola i akademija koji nisu na teoretskom odseku.

Stipendija se dodeljuje bez obaveze vraćanja i isplaćuje se u mesečnom novčanom iznosu koji utvrđuje ministar za svaku školsku godinu.

Ministarstvo raspisuje konkurs za dodelu stipendija, koji sadrži naročito: uslove za dodelu stipendija, kriterijume za utvrđivanje redosleda kandidata, broj korisnika stipendije, datum i mesto polaganja standardizovanih testova, visinu stipendije, potrebna dokumenta, rokove za prijavljivanje na konkurs i odlučivanje o dodeli stipendija.

Testiranje kandidata sprovodi odgovarajući institut u sastavu visokoškolske ustanove (u daljem tekstu: Institut) i utvrđuje rezultate testiranja.

Predlog rang liste, konačnu rang listu i predlog odluke o dodeli stipendija utvrđuje komisija koju imenuje ministar, a koju čine predstavnici Ministarstva.

Odluku o dodeli stipendija donosi ministar.

Odluka iz stava 8. ovog člana konačna je.

Ministarstvo vodi evidenciju o odobrenim stipendijama.

Na osnovu konačne odluke o dodeli stipendije učenik, njegov roditelj ili staratelj, odnosno student zaključuje sa Ministarstvom ugovor o stipendiji za izuzetno nadarene učenike, odnosno studente, kojim se bliže uređuju prava i obaveze u vezi sa korišćenjem stipendije.

Učenik, odnosno student koji je zaključio sa Ministarstvom ugovor o stipendiji za izuzetno nadarene učenike, odnosno studente, ima pravo da svake naredne školske godine produži korišćenje tog prava, do završetka školovanja, ako dostavi dokaze o tome da i dalje ispunjava propisane uslove.

Ako učenik, odnosno student koji je zaključio ugovor sa Ministarstvom ne dostavi dokaze o tome da i dalje ispunjava propisane uslove - gubi pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike, odnosno studente.

Pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike, odnosno studente nema učenik, odnosno student koji je pravo na neku drugu učeničku, odnosno studentsku stipendiju ili kredit ostvario u skladu sa odlukom nadležnog organa iz budžeta jedinice lokalne samouprave, odnosno iz budžeta Republike Srbije.

Jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom, u skladu sa materijalnim mogućnostima, utvrditi pravo na učeničku, odnosno studentsku stipendiju ili kredit, ako je prethodno za te namene u svom budžetu obezbedila sredstva.

Učenik, odnosno student za koga se utvrdi da je zloupotrebom ostvario pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike, odnosno studente - trajno gubi pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike, odnosno studente po odredbama ovog zakona i dužan je da vrati dobijeni iznos do početka narednog semestra.

Bliže uslove za dodelu stipendija iz st. 1. i 2. ovog člana, kriterijume za utvrđivanje redosleda kandidata, način i postupak ostvarivanja prava na stipendiju, naknadu za izradu standardizovanih testova i druga pitanja od značaja za ostvarivanje tog prava propisuje ministar.

Pravo učenika i studenata na odmor i dodatne aktivnosti

Član 12

Učenik, odnosno student koji ispunjava opšte uslove iz člana 4. ovog zakona ima pravo na odmor i dodatne aktivnosti u učeničkom, odnosno studentskom odmaralištu (u daljem tekstu: odmaralište) u skladu sa ovim zakonom.

U odmaralištu iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se: smeštaj, ishrana, odmor i dodatne aktivnosti učenika, odnosno studenata.

Ministarstvo raspisuje konkurs za ostvarivanje prava na odmor.

Odluku o ostvarivanju prava iz stava 3. ovog člana donosi direktor ustanove.

Na odluku o ostvarivanju prava iz stava 4. ovog člana učenik, njegov roditelj ili staratelj, odnosno student ima pravo da podnese prigovor direktoru ustanove.

Na odluku po podnetom prigovoru iz stava 5. ovog člana, učenik, njegov roditelj ili staratelj, odnosno student ima pravo da podnese žalbu ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.

O žalbi iz stava 6. ovog člana odlučuje ministar u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Odluka iz stava 7. ovog člana konačna je.

Studenti sa posebnim potrebama koji konkurišu za odmor i dodatne aktivnosti, pored redovne dokumentacije, prilažu potvrdu od nadležne zdravstvene ustanove iz mesta studiranja.

Bliže uslove, kriterijume za utvrđivanje redosleda i način ostvarivanja prava učenika i studenata na odmor i visinu učešća korisnika prava u troškovima odmora i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava na odmor učenika i studenata, propisuje ministar.

Bliže uslove i kriterijume i način ostvarivanja prava studenata na dodatne aktivnosti propisuje ministar.

Pravo na kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti i informisanje

Član 13

Radi postizanja boljeg uspeha u učenju i skladnog razvoja ličnosti učenika, odnosno studenta, ustanova organizuje kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti i informisanje u skladu sa ovim zakonom, a za učenike i u skladu sa programom vaspitnog rada.

Poseban oblik aktivnosti učenika iz stava 1. ovog člana jesu takmičenja - regionalna i republička domijada.

Bliže uslove i način ostvarivanja prava iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje ministar.

Pohvale i nagrade učenika u ustanovi

Član 14

Učenik koji se ističe svojim radom i aktivnostima u ustanovi pohvaljuje se i nagrađuje.

Pohvale i nagrade dodeljuje pedagoško veće ustanove.

Opštim aktom ustanove bliže se uređuju uslovi i način dodeljivanja pohvala i nagrada učenicima.

Obaveze i odgovornosti učenika u ustanovi

Član 15

Učenik je dužan da prava koristi u skladu sa ovim zakonom i opštim aktom ustanove i da se odgovorno odnosi prema imovini, drugim učenicima, odnosno studentima i zaposlenima u ustanovi.

Učenik može da odgovara disciplinski i materijalno.

Učenik odgovara disciplinski za povredu obaveze koja je u vreme izvršenja bila utvrđena ovim zakonom ili opštim aktom ustanove.

Učenik koji u ustanovi prouzrokuje materijalnu štetu namerno ili krajnjom nepažnjom odgovara za štetu, u skladu sa zakonom.

Disciplinski postupak za utvrđivanje povrede obaveze i odgovornosti učenika, ustanova vodi primenom pravila opšteg upravnog postupka i okončava se rešenjem.

Odgovornost roditelja

Član 15a

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik deteta odgovoran je:

- 1) da na poziv ustanove uzme aktivno učešće u svim oblicima vaspitnog rada sa učenikom;
- 2) za povredu zabrane iz čl. 36-38. ovog zakona, učinjene od strane učenika;
- 3) za teže povrede obaveze učenika iz člana 15v ovog zakona;
- 4) da postupa odgovorno i uvažava preporuke nadležnog lekara u vezi sa lečenjem učenika;
- 5) da poštuje pravila ustanove.

Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik dužan je da nadoknadi materijalnu štetu koju učenik nanese ustanovi, namerno ili iz krajnje nepažnje, u skladu sa zakonom.

Ustanova podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno krivičnu prijavu, radi utvrđivanja odgovornosti roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

Obaveze i odgovornosti studenata u ustanovi

Član 15b

Student je dužan da prava koristi u skladu sa ovim zakonom i opštim aktom ustanove i da se odgovorno odnosi prema imovini, drugim studentima i zaposlenima u ustanovi.

Student može da odgovara disciplinski i materijalno.

Student odgovara disciplinski za povredu obaveze koja je u vreme izvršenja bila utvrđena ovim zakonom ili opštim aktom ustanove.

Student koji u ustanovi prouzrokuje materijalnu štetu namerno ili krajnjom nepažnjom odgovara za štetu, u skladu sa zakonom.

Disciplinski postupak za utvrđivanje povrede obaveze i odgovornosti studenta, ustanova vodi primenom pravila opšteg upravnog postupka i okončava se rešenjem.

Povrede obaveza učenika

Član 15v

Povrede obaveza učenika mogu biti lakše i teže.

Lakše povrede obaveza propisuju se opštim aktom ustanove, a teže ovim zakonom.

Teže povrede obaveze učenika jesu:

- 1) zloupotreba prava na smeštaj i ishranu;
- 2) prepravka ili dopisivanje podataka u javnoj ispravi koju izdaje ustanova, odnosno ispravi, koju izdaje druga organizacija;
- 3) izazivanje opasnosti, oštećenje ili uništavanje imovine ustanove ili drugih učenika i zaposlenih, namerno ili krajnjom nepažnjom;
- 4) otuđivanje imovine ustanove, drugih učenika ili zaposlenih u ustanovi;
- 5) držanje, nošenje i upotreba oružja, odnosno eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova;

- 6) posedovanje, podstrekavanje, pomaganje, davanje drugom učeniku i upotreba alkohola, duvana, narkotičkog sredstva ili psihoaktivnih supstanci i supstanci koje se mogu upotrebiti u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga;
- 7) unošenje, upotreba opojnih droga, odnosno psihoaktivnih supstanci i alkohola u ustanovi i dolaženje u ustanovu pod dejstvom svih navedenih supstanci;
- 8) nasilničko ponašanje (fizičko, psihičko, socijalno, seksualno i elektronsko) ili izazivanje i učestvovanje u tuči i drugim konfliktima u ustanovi ili na javnom mestu, kojima se ugrožava javni red i mir;
- 9) podsticanje, organizovanje ili učestvovanje u aktivnostima koje su zabranjene u ustanovi (čl. 36, 37. i 38);
- 10) iznošenje, oštećenje, uništavanje evidencije ili unošenje i prepravljavanje podataka u evidenciji koju vodi ustanova;
- 11) ponavljanje lakših povreda obaveza i kršenja odredaba kućnog reda, odnosno pravila ponašanja u ustanovi;
- 12) neodobreno i neprijavljeno napuštanje i odsustvovanje iz doma učenika.

Učeniku koji učini povredu obaveze iz ovog zakona ili opšteg akta, ustanova je dužna da obezbedi adekvatnu podršku stručnog saradnika, a kada je to potrebno - saraduje sa školom u koju je učenik upisan i sa odgovarajućim ustanovama zdravstvene, odnosno socijalne zaštite, radi promene ponašanja učenika.

Povrede obaveza studenata

Član 16

Povrede obaveza studenata mogu biti lakše i teže.

Lakše povrede obaveza propisuju se opštim aktom ustanove, a teže ovim zakonom.

Teže povrede obaveza studenta jesu:

- 1) zloupotreba prava na smeštaj;
- 2) zloupotreba prava na ishranu;
- 3) ustupanje prava na smeštaj i ishranu trećem licu;
- 4) ostvarivanje prava na smeštaj i ishranu na osnovu isprava sa neistinitim podacima;
- 5) falsifikovanje ili prepravljavanje javne isprave na osnovu koje se ostvaruje pravo na smeštaj i ishranu;
- 6) izazivanje opasnosti, oštećenje ili uništavanje imovine ustanove ili drugih studenata i zaposlenih, namerno ili krajnjom nepažnjom;
- 7) otuđivanje imovine ustanove, drugih studenata ili zaposlenih u ustanovi;
- 8) držanje, nošenje i upotreba oružja, odnosno eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova;
- 9) prodaja, ponuda, kupovina radi prodaje, držanje, prenošenje ili posredovanje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašćeno stavljanje u promet, podstrekavanje i pomaganje u upotrebi supstanci ili preparata koji su proglašeni za opojne droge, odnosno psihoaktivnih supstanci i supstanci koje se mogu upotrebiti u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga;
- 10) unošenje i upotreba opojnih droga, odnosno psihoaktivnih supstanci i alkohola u ustanovi;
- 11) nasilničko ponašanje ili izazivanje i učestvovanje u tuči i drugim konfliktima u ustanovi ili na javnom mestu, kojima se ugrožava javni red i mir;
- 12) podsticanje, organizovanje ili učestvovanje u aktivnostima koje su zabranjene u ustanovi;
- 13) iznošenje, oštećenje, uništavanje evidencije ili unošenje i prepravljavanje podataka u evidenciji koju vodi ustanova;

14) ponavljanje lakših povreda obaveza i kršenja odredaba kućnog reda, odnosno pravila ponašanja u ustanovi.

Vaspitno-disciplinske mere i postupak za povredu obaveze učenika

Član 17

Za povredu obaveze učeniku se može izreći vaspitno-disciplinska mera: opomena, ukor, ukor pred isključenje i isključenje iz ustanove.

Opomena i ukor se izriču za lakšu povredu obaveza učenika.

Vaspitna mera za lakšu povredu obaveze izriče se učeniku bez vođenja vaspitno-disciplinskog postupka, u skladu sa opštim aktom ustanove.

Za težu povredu obaveze, učeniku se može izreći vaspitno-disciplinska mera: ukor pred isključenje i isključenje iz ustanove.

Za lakšu povredu obaveze učenika obavezno je pojačati vaspitni rad ustanove i roditelja.

Kada učenik izvrši težu povredu obaveze, ustanova odmah obaveštava roditelja, odnosno staratelja učenika i uključuje ga u odgovarajući postupak.

Ukoliko se roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik učenika koji je uredno obavešten, ne odazove da prisustvuje vaspitno-disciplinskom postupku, direktor ustanove postavlja odmah, a najkasnije narednog dana psihologa, odnosno pedagoga ustanove da u ovom postupku zastupa interese učenika, o čemu odmah obaveštava centar za socijalni rad.

Ustanova je dužna da sprovede disciplinski postupak ukoliko učenik napusti ustanovu pre pokretanja ili u toku vođenja postupka.

Vaspitno-disciplinsku meru u prvom stepenu izriče disciplinska komisija.

Vaspitno-disciplinski postupak za učinjenu težu povredu obaveze učenika, pokreće se najkasnije u roku od osam dana od dana saznanja.

Disciplinsku komisiju iz stava 9. ovog člana obrazuje direktor ustanove.

U vaspitno-disciplinskom postupku učenik, uz prisustvo roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika, kao i svi ostali učesnici i svedoci, moraju biti saslušani i dati pisanu izjavu.

Na odluku iz stava 9. ovog člana učenik, njegov roditelj, odnosno staratelj ima pravo žalbe u roku od tri dana od dana prijema odluke.

Po žalbi na odluku disciplinske komisije iz stava 9. ovog člana odlučuje pedagoško veće u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

Žalba na odluku kojom je izrečena vaspitno-disciplinska mera isključenja učenika iz ustanove, odlaže izvršenje odluke.

Odluka pedagoškog veća po žalbi je konačna.

Protiv konačne odluke iz stava 16. ovog člana učenik ima pravo na sudsku zaštitu u upravnom sporu.

Cilj izricanja vaspitno-disciplinske mere jeste promena ponašanja učenika, pravilan razvoj ličnosti i socijalizacija učenika.

Vaspitno-disciplinska mera se izriče učeniku za školsku godinu u kojoj je učinjena povreda obaveze.

Učeniku kome je izrečena vaspitno-disciplinska mera za težu povredu obaveza - ukor pred isključenje iz ustanove, prilikom konkurisanja u ustanove učeničkog standarda za narednu školsku godinu, umanjuje se ukupan broj bodova za četiri.

Učeniku kome je izrečena vaspitno-disciplinska mera za težu povredu obaveza - isključenje iz ustanove, umanjuje se ukupan broj bodova za pet.

O izrečenim vaspitno-disciplinskim merama vodi se evidencija.

Opštim aktom ustanove bliže se uređuju naročito: način i rokovi za vođenje vaspitno-disciplinskog postupka, sastav disciplinske komisije, odnosno komisije za naknadu štete, mandat, način rada i odlučivanje i slučajevi izuzeća člana komisije.

Disciplinske mere i postupak za povredu obaveze studenta

Član 18

Za povredu obaveza studentu se može izreći disciplinska mera: opomena, ukor, ukor pred isključenje i isključenje iz ustanove.

Opomena i ukor izriču se za lakšu povredu obaveze studenta.

Za težu povredu obaveza studentu se može izreći disciplinska mera: ukor pred isključenje i isključenje iz ustanove.

Odluku o disciplinskoj meri u prvom stepenu izriče direktor ustanove, odnosno upravnik studentskog doma.

Na odluku iz stava 4. ovog člana student ima pravo žalbe u roku od tri dana od dana prijema odluke.

Po žalbi na odluku iz stava 4. ovog člana odlučuje disciplinska komisija u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

Disciplinsku komisiju iz stava 6. ovog člana imenuje upravni odbor ustanove.

Žalba na odluku kojom je izrečena disciplinska mera isključenja studenta iz ustanove, odlaže izvršenje odluke.

Rešenje disciplinske komisije po žalbi konačno je.

Student kome je izrečena disciplinska mera ukor pred isključenje sledeće školske godine nema pravo na smeštaj u objektu u kome se nalazio u vreme izricanja disciplinske mere.

Student kome je izrečena disciplinska mera isključenje iz ustanove sledeće školske godine nema pravo na smeštaj u ustanovi u kojoj se nalazio u vreme izricanja disciplinske mere, odnosno u drugoj ustanovi.

Student kome je izrečena disciplinska mera isključenje iz ustanove za težu povredu obaveze iz člana 16. stav 3. tač. 1), 2) i 3) trajno gubi pravo na smeštaj i ishranu u ustanovi.

O trajnom gubitku prava iz stava 12. ovog člana ustanova obaveštava visokoškolsku ustanovu u koju je student upisan.

O izrečenim disciplinskim merama vodi se evidencija.

Opštim aktom ustanove bliže se uređuju naročito: način i rokovi za vođenje disciplinskog postupka, sastav disciplinske komisije i komisije za naknadu štete, mandat, način rada i odlučivanja i slučajevi izuzeća člana komisije.

III USTANOVE

Vrste ustanova

Član 19

U ustanovama učeničkog i studentskog standarda učenici, odnosno studenti ostvaruju prava iz člana 3. ovog zakona, i to: pravo na smeštaj, ishranu, odmor i dodatne aktivnosti, a učenici i pravo na vaspitni rad.

Ustanove učeničkog standarda jesu:

- 1) dom učenika - za ostvarivanje prava učenika na smeštaj, ishranu i vaspitni rad;
- 2) učenički centar - za ostvarivanje prava učenika na smeštaj, ishranu, vaspitni rad i odmor;
- 3) učeničko odmaralište - za ostvarivanje prava učenika na odmor i dodatne aktivnosti;
- 4) učenički kulturni centar - za ostvarivanje prava učenika na kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti i informisanje.

Ustanove studentskog standarda jesu:

- 1) studentski centar - za ostvarivanje prava studenata na smeštaj i ishranu;
- 2) studentsko odmaralište - za ostvarivanje prava studenata na odmor i dodatne aktivnosti;

3) studentski kulturni centar - za ostvarivanje prava studenata na kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti i informisanje.

Studentsko odmaralište može da obezbeđuje i odmor i dodatne aktivnosti.

Delatnost ustanova za smeštaj i ishranu

Član 20

Dom učenika je ustanova koja obezbeđuje smeštaj, ishranu i vaspitni rad sa učenicima. Učenički centar je ustanova koja obezbeđuje smeštaj, ishranu, vaspitni rad i odmor sa učenicima.

Studentski centar jeste ustanova koja obezbeđuje smeštaj i ishranu studenata.

Dom učenika, odnosno učenički centar, može da obezbeđuje smeštaj i ishranu studenata, a studentski centar smeštaj, ishranu i vaspitni rad sa učenicima, u okviru nepopunjenih smeštajnih kapaciteta.

Odluku iz stava 4. ovog člana donosi upravni odbor ustanove, uz saglasnost ministra.

Smeštaj učenika, odnosno studenata u ustanovama iz st. 1-3. ovog člana organizuje se odvojeno prema polu i uzrastu.

Učenicima, odnosno studentima, koji su smešteni u ustanove iz st. 1-3. ovog člana obezbeđuju se, u skladu sa mogućnostima ustanove, kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti.

Delatnost odmarališta

Član 21

Učeničko odmaralište i studentsko odmaralište jesu ustanove koje obezbeđuju odmor i dodatne aktivnosti učenika, odnosno studenata, uključujući staranje o zaštiti zdravlja i bezbednosti učenika, odnosno studenata.

Učenicima, odnosno studentima koji su smešteni u ustanove iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se, u skladu sa mogućnostima ustanove, kulturne, umetničke, sportske i rekreativne aktivnosti.

Delatnost učeničkog, odnosno studentskog kulturnog centra

Član 22

Učenički kulturni centar i studentski kulturni centar jesu ustanove koje obezbeđuju organizovanje i izvođenje programa u oblasti kulture, umetnosti i nauke, a radi podsticanja kulturnog, umetničkog i naučnog stvaralaštva učenika, odnosno studenata i zadovoljavanja njihovih kulturnih potreba.

Studentski kulturni centar može obavljati delatnost i pod nazivom dom kulture.

Ustanova iz stava 1. ovog člana samostalno izvodi, odnosno organizuje izvođenje kulturno-umetničkih programa i naučnih tribina i bavi se izdavačkom delatnošću.

U obavljanju delatnosti ustanova iz stava 1. ovog člana saraduje sa organizacijama iz oblasti kulture, umetnosti i nauke.

Druga delatnost

Član 23

Ustanova može da obavlja i drugu delatnost koja je u funkciji njene osnovne delatnosti, uz saglasnost osnivača.

U okviru svoje delatnosti, radi korišćenja slobodnih kapaciteta, ustanova može pružati usluge trećim licima, o čemu vodi posebnu evidenciju.

Deo kapaciteta ustanova može da planira za smeštaj studenata i profesora iz međunarodne razmene, na osnovu saglasnosti ministra, na osnovu međunarodnog ugovora ili pod uslovom reciprociteta.

Osnivanje

Član 24

Ustanovu može da osnuje Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave i drugo domaće ili strano pravno ili fizičko lice.

Kada je osnivač ustanove Republika Srbija, akt o osnivanju donosi Vlada.

Mreža ustanova

Član 25

Broj i prostorni raspored ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, prema vrsti i strukturi, planira se aktom o mreži ustanova.

Ustanova čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave osniva se u skladu sa aktom o mreži ustanova.

Akt iz stava 1. ovog člana donosi Vlada na osnovu:

- 1) broja škola i učenika, odnosno visokoškolskih ustanova i studenata na određenom području;
- 2) specifičnosti područja (brdsko-planinsko, pogranično, nedovoljno razvijeno, nacionalno mešovito područje);
- 3) razvojnih specifičnosti područja na osnovu utvrđenih i planiranih potreba za zapošljavanje;
- 4) dostupnosti i jednakih uslova za sticanje obrazovanja i vaspitanja;
- 5) obezbeđenosti saobraćajne komunikacije;
- 6) finansijskih mogućnosti Republike Srbije.

Akt iz stava 1. ovog člana Vlada donosi po pribavljenom mišljenju nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Uslovi za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti

Član 26

Ustanova može da se osnuje ako:

- 1) postoji potreba za smeštajem i ishranom učenika i studenata, odnosno za odmorom i dodatnim aktivnostima učenika i studenata;
- 2) ima program rada;
- 3) ima obezbeđena sredstva za osnivanje i rad.

Drugo pravno ili fizičko lice može da osnuje ustanovu ako, osim uslova iz stava 1. ovog člana, ima garanciju poslovne banke da su obezbeđena sredstva potrebna za tri godine rada, odnosno za nastavak korišćenja prava u drugoj ustanovi u slučaju prestanka rada te ustanove.

Ustanova može da počne sa radom i da obavlja delatnost ako ispunjava uslove za osnivanje i ima:

- 1) propisani prostor i opremu;
- 2) propisani broj i strukturu zaposlenih u radnom odnosu na neodređeno vreme, a u domu učenika i propisan broj vaspitača i stručnih saradnika;

3) obezbeđene higijensko-tehničke uslove, u skladu sa zakonom.

Ustanova je dužna da u poslovanju hranom koristi uputstvo za dobru proizvođačku i higijensku praksu i primenu HACCP standarda, odnosno primenu aktuelnih standarda, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane.

Osnivač ustanove ne može da bude fizičko lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo za koje je izrečena безусловna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca ili koje je osuđeno za: krivično delo nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvnjenje; za krivično delo primanja mita ili davanja mita; za krivično delo iz grupe krivičnih dela protiv polne slobode, protiv pravnog saobraćaja i protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju, ni lice za koje je, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje.

Ustanova se upisuje u sudski registar kad nadležni organ utvrdi da su ispunjeni uslovi za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti.

Upisom u sudski registar ustanova stiče svojstvo pravnog lica.

Bliže uslove za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti ustanova propisuje ministar.

Standarde kvaliteta ishrane učenika i studenata propisuje ministar.

Standarde za kategorizaciju objekata učeničkog i studentskog standarda, kategorije objekata i način sticanja i promene kategorije objekata propisuje ministar.

Radna jedinica ustanove

Član 27

Ustanova obavlja delatnost u svom sedištu.

Ustanova može da obavlja delatnost i van sedišta, odnosno u drugom objektu organizovanjem radne jedinice, ako ispunjava uslove iz člana 26. stav 3. ovog zakona, u skladu sa dozvolom za rad.

Radna jedinica iz stava 2. ovog člana nema svojstvo pravnog lica.

Dozvola za rad

Član 28

Ustanova može početi sa radom i obavljanjem delatnosti kada se rešenjem utvrdi da ispunjava uslove za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti (u daljem tekstu: dozvola za rad).

O zahtevu za dobijanje dozvole za rad ustanove odlučuje Ministarstvo, najkasnije u roku od dva meseca od podnošenja zahteva.

Rešenje o dozvoli za rad konačno je.

Statusne promene i promene naziva i sedišta

Član 29

Ustanova može da vrši statusne promene, promenu naziva ili sedišta.

Odluku iz stava 1. ovog člana donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost osnivača.

Kada je osnivač ustanove Republika Srbija, saglasnost na odluku iz stava 2. ovog člana daje Vlada.

U slučaju statusne promene, promene naziva ili sedišta ustanova podnosi zahtev za izdavanje nove dozvole za rad.

Zabrana rada ustanove i oduzimanje dozvole za rad

Član 30

Ustanovi se oduzima dozvola za rad kada joj se zabrani rad, u skladu sa zakonom.

Kada organ nadležan za vršenje inspekcijskog nadzora utvrdi da ustanova ne ispunjava propisane uslove za rad ili ne obavlja delatnost na propisani način, odrediće joj rok za ispunjenje uslova, odnosno otklanjanje nepravilnosti u obavljanju delatnosti i o tome će obavestiti osnivača.

Ako ustanova ne otkloni nezakonitost u ostavljenom roku, organ nadležan za vršenje inspekcijskog nadzora je ovlašćen da donese rešenje i izrekne meru kojom, do otklanjanja nezakonitosti, ustanovi zabranjuje obavljanje delatnosti.

Ako ustanova ne postupi u skladu sa rešenjem i izrečenom merom iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo će rešenjem zabraniti rad ustanove i oduzeće joj dozvolu za rad.

Rešenje iz stava 4. ovog člana konačno je.

Ministarstvo će o zabrani rada ustanove i oduzimanju dozvole za rad obavestiti osnivača.

Učenici, odnosno studenti koji su smešteni u ustanovu kojoj je zabranjen rad imaju pravo na smeštaj i ishranu u tekućoj školskoj godini u drugoj ustanovi koju odredi Ministarstvo.

Ukidanje ustanove

Član 31

Ustanova se ukida pod uslovom propisanim zakonom kojim se uređuju javne službe.

Učenici, odnosno studenti koji su smešteni u ustanovu koja se ukida imaju pravo na smeštaj i ishranu u tekućoj školskoj godini u drugoj ustanovi koju odredi Ministarstvo.

Akt o ukidanju ustanove donosi osnivač.

Druga organizacija

Član 32

Pojedine poslove iz delatnosti učeničkog i studentskog standarda može da obavlja i drugo pravno i fizičko lice (u daljem tekstu: druga organizacija), pod uslovima propisanim ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona.

Druga organizacija može da obavlja pojedine poslove iz delatnosti učeničkog i studentskog standarda i na osnovu ugovora zaključenog sa Ministarstvom, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javne nabavke.

Registar ustanova i drugih organizacija

Član 33

Ministarstvo vodi evidenciju (u daljem tekstu: registar):

1) ustanova;

2) drugih organizacija koje obavljaju pojedine poslove iz delatnosti učeničkog i studentskog standarda.

Podaci koji se u registru vode o ustanovi obuhvataju i druge delatnosti koje ustanova obavlja.

Sadržaj i način vođenja registra propisuje ministar.

Odgovornost ustanove za bezbednost učenika, odnosno studenata i zaposlenih

Član 34

Ustanova je dužna da propiše mere, način i postupak zaštite i bezbednosti učenika, odnosno studenata u ustanovi, u saradnji sa nadležnim organom jedinice lokalne samouprave i drugim nadležnim organima i službama.

Dom učenika, odnosno učenički centar obezbeđuje stalnu dostupnost vaspitača.

Ustanova je dužna da sprovodi mere iz stava 1. ovog člana i da sa sadržinom mera upoznaje učenike, njihove roditelje, odnosno staratelje, kao i studente na način utvrđen opštim aktom ustanove.

Ustanova je dužna da osigura bezbednost i zaštitu na radu zaposlenih u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbednost i zdravlje na radu.

Pravila ponašanja u ustanovi

Član 35

U ustanovi se neguju odnosi međusobnog razumevanja i uvažavanja ličnosti učenika, odnosno studenata i zaposlenih.

Zaposleni imaju obavezu da svojim radom i ukupnim ponašanjem doprinose razvijanju pozitivne atmosfere u ustanovi.

Pravila ponašanja u ustanovi propisuje upravni odbor ustanove, polazeći od principa: tolerancije, međusobne saradnje i uvažavanja, nenasilnog rešavanja sukoba, poštovanja privatnosti i negovanja različitosti.

Zabrana diskriminacije, nasilja i zlostavljanja u ustanovi

Član 36

U ustanovi su zabranjene aktivnosti kojima se na otvoren ili prikriven način ugrožavaju, omalovažavaju ili diskriminišu grupe i pojedinci po bilo kom osnovu, a naročito po osnovu rase, pola, nacionalne pripadnosti, društvenog porekla, rođenja, veroispovesti, političkog ili drugog uverenja, imovnog stanja, kulture, jezika, uzrasta, seksualne orijentacije, psihičkog ili fizičkog invaliditeta, konstitucije ili se podstiče na takvo ponašanje.

Ne smatraju se diskriminacijom posebne mere uvedene radi postizanja pune ravnopravnosti, zaštite i napretka lica, odnosno grupe lica koja se nalaze u nejednakom položaju.

U ustanovi je zabranjeno vređanje, nasilno ponašanje i zlostavljanje.

Zabrana oružja, eksplozivnih i drugih materijala, opojnih droga i alkohola u ustanovi

Član 37

U ustanovi nije dozvoljeno držanje, nošenje i upotreba oružja, odnosno eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i gasova, kao i prodaja, ponuda, kupovina radi prodaje, držanje, prenošenje ili posredovanje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašćeno stavljanje u promet, podstrekivanje i pomaganje u upotrebi supstanci ili preparata koji su proglašeni za opojne droge, odnosno psihoaktivnih supstanci i supstanci koje se mogu upotrebiti u nezakonitoj proizvodnji opojnih droga, kao i upotreba alkohola.

Zabrana stranačkog i verskog organizovanja i delovanja u ustanovi

Član 38

U ustanovi je zabranjeno stranačko i versko organizovanje i delovanje i korišćenje prostora u te svrhe.

Bogoslužjenje i verski obredi mogu se obavljati u ustanovama samo u prigodnim prilikama, u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravni položaj crkava i verskih zajednica.

Statut ustanove

Član 39

Ustanova ima statut.

Statut je osnovni opšti akt ustanove, kojim se bliže uređuju organizacija, način rada, upravljanje i rukovođenje u ustanovi i druga pitanja, u skladu sa zakonom.

Razvojni plan ustanove

Član 40

Ustanova ima razvojni plan.

Razvojni plan ustanove sadrži: srednjoročni cilj razvoja ustanove, prioritete u obavljanju delatnosti, plan aktivnosti i nosioce aktivnosti i druga pitanja od značaja za razvoj ustanove.

Razvojni plan donosi upravni odbor, na predlog direktora ustanove, za period od četiri godine.

Ustanova je dužna da razvojni plan ustanove dostavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja.

Program vaspitnog rada u ustanovama učeničkog standarda

Član 41

Vaspitni rad u domu učenika, odnosno učeničkom centru ostvaruje se na osnovu programa vaspitnog rada.

Program vaspitnog rada donosi upravni odbor ustanove iz stava 1. ovog člana, na predlog pedagoškog veća, u skladu sa osnovama vaspitnog programa.

U ustanovama učeničkog i studentskog standarda čije je sedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, nacionalni saveti nacionalnih manjina predlažu mere i deo programa vaspitnog rada sa učenicima u ustanovama učeničkog standarda, koji se odnose na afirmaciju međuetničke tolerancije i multikulturalizma.

Osnove vaspitnog programa po pribavljenom mišljenju Nacionalnog prosvetnog saveta donosi ministar, u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja.

Programom vaspitnog rada utvrđuju se: ciljevi, zadaci, ishodi, vrste, trajanje i oblici rada i druga pitanja od značaja za vaspitni rad.

Vaspitni rad ostvaruje se na srpskom jeziku.

Za pripadnike nacionalne manjine vaspitni rad ostvaruje se na maternjem jeziku, dvojezično ili na srpskom jeziku, u skladu sa posebnim zakonom.

Vaspitni rad može da se izvodi i na stranom jeziku ili dvojezično, uz saglasnost ministra.

Vaspitni rad za lica koja koriste jezik znakova izvodi se na jeziku znakova i pomoću sredstava tog jezika.

Program vaspitnog rada ostvaruje se u vaspitnim grupama do 25 učenika.

Godišnji plan rada

Član 42

Ustanova donosi godišnji plan rada, kojim se utvrđuju: vreme, mesto, način organizacije rada i nosioci ostvarivanja programa rada, posebno programa vaspitnog rada za odgovarajuću školsku godinu.

Godišnji plan rada donosi upravni odbor ustanove na osnovu razvojnog plana, a u ustanovi učeničkog standarda i na osnovu programa vaspitnog rada.

Godišnji plan rada ustanova učeničkog standarda donosi do 30. septembra.

Prekid rada u ustanovi

Član 43

Ustanova može da prekine rad u slučaju više sile i u drugim slučajevima kojima su ugroženi bezbednost i zdravlje učenika, odnosno studenata i zaposlenih.

Odluku o prekidu rada donosi upravni odbor ustanove i o tome obaveštava osnivača.

Saradnja i povezivanje ustanova

Član 44

Radi unapređivanja obavljanja delatnosti učeničkog i studentskog standarda, ustanove sarađuju i mogu da se udružuju, u skladu sa zakonom.

Sredstva za namene iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se iz sopstvenih prihoda ustanova, iz donacija, učešćem u projektima i na drugi način u skladu sa zakonom.

Evidencija

Član 45

Ustanove vode evidenciju i izdaju isprave učenicima i studentima, u skladu sa zakonom.

Evidencija se vodi na srpskom jeziku, ćiriličkim pismom, a na jezicima nacionalnih manjina u skladu sa posebnim zakonom.

Dom učenika, odnosno učenički centar vodi: knjigu matične evidencije o učenicima, dnevnik vaspitnog rada, knjigu evidencije rada stručnih saradnika i evidenciju o dnevnom dežurstvu.

Dnevnik vaspitnog rada vodi vaspitač, a knjigu evidencije rada stručnog saradnika vodi stručni saradnik.

Dom učenika, odnosno učenički centar, na osnovu knjige matične evidencije o učenicima, učeniku izdaje učeničku legitimaciju, odnosno elektronsku karticu.

Studentski centar vodi: knjigu matične evidencije o studentima i registarski karton studenta.

Ustanove učeničkog i studentskog standarda vode knjigu domaćih gostiju i knjigu stranih gostiju, u skladu sa propisom kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje, boravak i vraćanje stranaca.

Studentski centar, na osnovu knjige matične evidencije o studentima, studentu izdaje studentsku legitimaciju, odnosno elektronsku karticu.

Učeničko, odnosno studentsko odmaralište vodi: evidenciju o smeštenim učenicima, odnosno studentima, u skladu sa zakonom o turizmu.

Ustanove iz st. 3, 6. i 9. ovog člana trajno čuvaju knjige matične evidencije o učenicima, odnosno studentima, a ostalu evidenciju 10 godina.

Ustanove iz st. 3, 6. i 9. ovog člana dužne su da evidenciju vode u pismenoj ili elektronskoj formi i da podatke upisane u evidenciju, prema potrebi, dostavljaju ministarstvu.

Sadržaj i način vođenja evidencije i izgled i sadržaj učeničke i studentske legitimacije, odnosno elektronske kartice, kao i način i rokove dostavljanja podataka iz evidencije Ministarstvu, propisuje ministar.

Podaci u evidencijama

Član 45a

Evidencije koje vodi ustanova sadrže podatke o ustanovi, učenicima, odnosno studentima i njihovim roditeljima ili starateljima i zaposlenima.

Podaci o ustanovi

Član 45b

Podaci o ustanovi su podaci u vezi sa pravnim statusom ustanove, odnosno statusom ustanove u sistemu učeničkog i studentskog standarda, podaci o obavljanju osnovne delatnosti (smeštaj, ishrana, vaspitni rad, odmor i dodatne aktivnosti), obavljanju druge delatnosti, razvojnom i godišnjem planu rada i drugim aktima ustanove, organima ustanove, objektu i radnim jedinicama ustanove, dozvoli za rad i kategorizaciji ustanove.

Ustanova u kojoj se ostvaruje pravo učenika na vaspitni rad vodi posebnu evidenciju o vaspitnom, odnosno stručnom radu, koju čine podaci o vaspitnim grupama, rasporedu aktivnosti u toku vaspitnog, odnosno stručnog rada, dnevnom dežurstvu, saradnji sa roditeljima, odnosno starateljima učenika i školom, zdravstvenim i drugim ustanovama, programu vaspitnog, odnosno stručnog rada i njihovom ostvarivanju.

Evidencija o učeniku, odnosno studentu

Član 45v

Evidenciju o učeniku, odnosno studentu čine podaci kojima se određuje njihov identitet (u daljem tekstu: lični podaci), obrazovni, socijalni i zdravstveni status.

Lični podaci o učeniku, odnosno studentu jesu: ime i prezime učenika, odnosno studenta, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon i državljanstvo.

Lični podaci o roditelju ili staratelju učenika, odnosno studenta jesu: ime i prezime roditelja ili staratelja, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja i kontakt telefon, odnosno elektronska adresa.

Podaci kojima se određuje obrazovni status učenika, odnosno studenta jesu: podaci o upisanoj srednjoj školi, odnosno visokoškolskoj ustanovi, trajanju obrazovanja, odnosno studijskom programu, upisanom razredu, odnosno godini studija, godini upisa, statusu, postignutom uspehu, položenim standardizovanim testovima, izrečenim vaspitno-disciplinjskim, odnosno disciplinjskim merama, a za učenike i podaci o učešću na takmičenjima i jeziku na kome se ostvaruje vaspitni rad.

Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, odnosno studenta jesu: podaci o stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, njihov obrazovni nivo, zaposlenje, prihod, primanja socijalne pomoći i podaci o pripadnosti osetljivoj društvenoj grupi), podaci o korišćenju prava na smeštaj, ishranu i vaspitni rad i o izdatoj učeničkoj, odnosno studentskoj legitimaciji, odnosno elektronskoj kartici, podaci o korišćenju učeničkog, odnosno studentskog kredita i stipendije i stipendije za izuzetno nadarene učenike i studente.

Podaci kojima se određuje zdravstveni status učenika, odnosno studenta jesu podaci o zdravstvenom statusu učenika, odnosno studenta koje unosi izabrani lekar nadležne zdravstvene ustanove, na osnovu kojih se vrši procena potreba za pružanjem dodatne vaspitno-obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške, odnosno za ostvarivanje prava na oporavak.

Evidencija o zaposlenima

Član 45g

Evidenciju o zaposlenima čine sledeći podaci: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, pol, datum rođenja, mesto, opština i država rođenja, adresa, mesto, opština i država stanovanja, kontakt telefon, nivo i vrsta obrazovanja, podaci o stručnom usavršavanju, podaci o državljanstvu, psihičkoj, fizičkoj i zdravstvenoj sposobnosti za rad sa učenicima, odnosno studentima i proveri tih sposobnosti, podatak o neosuđivanosti, podatak o poznavanju jezika na kome se izvodi vaspitni rad, podaci o vrsti radnog odnosa, odnosno angažovanja i stažu osiguranja, podaci o stručnom ispitu i licenci, podaci o zaduženjima, plati i učešću u radu organa ustanove.

Način prikupljanja podataka za evidencije o učenicima i studentima

Član 45d

Podaci u evidencijama prikupljaju se na osnovu dokumentacije koju, na zahtev učenika, njegovog roditelja ili staratelja, odnosno studenta izdaju nadležni organi, a u svrhu ostvarivanja prava iz oblasti učeničkog i studentskog standarda.

Naročito osetljivi podaci obrađuju se uz pristanak lica koji se daje u pismenom obliku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Vođenje evidencija

Član 45đ

Prikupljeni podaci čine osnov za vođenje evidencija u ustanovi, odnosno Ministarstvu, u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete, prema zakonu kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja.

U pogledu vođenja evidencija primenjuje se zakon kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Obrada podataka

Član 45e

Podatke o ustanovi, odnosno drugoj organizaciji koja obavlja pojedine poslove iz delatnosti učeničkog i studentskog standarda za potrebe vođenja registra ustanova i drugih organizacija prikuplja Ministarstvo.

Podatke o učenicima, odnosno studentima - za evidenciju za ostvarivanje prava na smeštaj, ishranu, odmor i dodatne aktivnosti, a za učenika i za vaspitni rad, prikuplja ustanova i dostavlja Ministarstvu podatke o broju korisnika.

Podatke o učenicima, odnosno studentima - za evidenciju o odobrenim učeničkim i studentskim kreditima i stipendijama i stipendijama za izuzetno nadarene učenike i studente prikuplja Ministarstvo, odnosno odgovarajuća poslovna banka, koja ih u skladu sa zaključenim ugovorom dostavlja Ministarstvu.

Podatke o zaposlenima prikuplja ustanova i dostavlja Ministarstvu podatke o broju zaposlenih i lične podatke o vaspitačima i stručnim saradnicima ? psiholozima i pedagozima za potrebe vođenja registra vaspitača, psihologa i pedagoga.

U postupku ostvarivanja prava iz oblasti učeničkog i studentskog standarda zabranjeno je objavljivati javno na rang listi sledeće lične podatke o učenicima, odnosno studentima: jedinstveni matični broj građana učenika i studenata, adrese njihovog stanovanja, brojeve telefona, kao i naročito osetljive podatke o učenicima, odnosno studentima.

Imovina ustanova

Član 46

Upravljanje i raspolaganje imovinom koju koriste ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave uređuje se posebnim zakonom kojim se uređuje javna svojina.

IV ORGANI USTANOVA

Organi ustanove

Član 47

Organi ustanove jesu: direktor i upravni odbor.

Dom učenika i učenički centar pored organa iz stava 1. ovog člana imaju i pedagoško veće i druge stručne organe i timove.

U ustanovi čiji je osnivač drugo pravno ili fizičko lice uslovi za imenovanje upravnog odbora, njegov mandat i sastav, kao i uslovi za direktora, njegov mandat i razlozi za prestanak dužnosti, uređuju se osnivačkim aktom i statutom ustanove.

U pogledu nadležnosti upravnog odbora i direktora u ustanovi iz stava 3. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave.

Organi ustanove čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave

Upravni odbor

Član 48

Predsednika i članove upravnog odbora ustanove imenuje i razrešava osnivač.

Upravni odbor ustanove čiji je osnivač Republika Srbija imenuje i razrešava Vlada.

U ustanovama učeničkog i studentskog standarda čije je sedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, prilikom imenovanja i razrešenja predsednika i članova upravnog odbora, primenjuju se i relevantne odredbe zakona kojim se uređuju nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Upravni odbor imenuje se na vreme od četiri godine.

Postupak imenovanja predsednika i članova upravnog odbora pokreće se najkasnije tri meseca pre isteka mandata predsednika i članova upravnog odbora.

U upravni odbor ustanove ne može biti imenovano lice:

- 1) koje je na funkciji u državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili organu jedinice lokalne samouprave, odnosno čiji su poslovi nespojivi sa obavljanjem poslova u upravnom odboru ustanove;
- 2) koje je već imenovano u organ upravljanja druge ustanove učeničkog i studentskog standarda;
- 3) koje je osuđivano pravosnažnom presudom za krivično delo za koje je izrečena bezuslovna kazna zatvora u trajanju od najmanje šest meseci;
- 4) kome je izrečena mera zaštite od nasilja u porodici;
- 5) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Predsednik i članovi upravnog odbora ustanove nemaju pravo na naknadu.

Upravni odbor ustanova učeničkog standarda

Član 49

Upravni odbor doma učenika, odnosno učeničkog centra ima sedam članova uključujući i predsednika, od kojih su tri predstavnici osnivača, dva predstavnici roditelja, odnosno staratelja učenika i dva predstavnici zaposlenih u ustanovi.

Upravni odbor učeničkog odmarališta i učeničkog kulturnog centra ima pet članova uključujući i predsednika, od kojih su tri predstavnici osnivača i dva predstavnici zaposlenih u ustanovi.

Predstavnike roditelja, odnosno staratelja učenika predlaže pedagoško veće ustanove.

Predstavnike zaposlenih u ustanovi predlažu reprezentativni sindikati ustanove.

U ustanovi u kojoj nije organizovan reprezentativni sindikat predstavnici zaposlenih predlažu zaposleni većinom glasova ukupnog broja zaposlenih.

Upravni odbor ustanova studentskog standarda

Član 50

Upravni odbor studentskog centra, odnosno studentskog odmarališta, čiji su smeštajni kapaciteti do 1500 mesta, ima devet članova uključujući i predsednika, od kojih su četiri predstavnici osnivača, jedan predstavnik univerziteta iz sedišta ustanove, dva predstavnici studenata i dva predstavnici zaposlenih u ustanovi.

Upravni odbor studentskog centra čiji je smeštajni kapacitet preko 1500 mesta ima 13 članova uključujući i predsednika, od kojih su pet predstavnici osnivača, dva predstavnici univerziteta iz sedišta ustanove, tri predstavnici studenata i tri predstavnici zaposlenih u ustanovi.

Upravni odbor studentskog kulturnog centra i doma kulture ima devet članova uključujući i predsednika, od kojih su četiri predstavnici osnivača, jedan predstavnik univerziteta iz sedišta ustanove, dva predstavnici studenata i dva predstavnici zaposlenih u ustanovi.

Predstavnike univerziteta predlaže univerzitet čiji je osnivač Republika Srbija, u skladu sa opštim aktom univerziteta.

Predstavnike studenata predlaže studentski parlament univerziteta iz stava 4. ovog člana, iz reda korisnika usluga ustanove, na sednici studentskog parlamenta univerziteta.

Predstavnike zaposlenih predlažu reprezentativni sindikati ustanove.

U ustanovi u kojoj nije organizovan reprezentativni sindikat predstavnici zaposlenih predlažu zaposleni većinom glasova ukupnog broja zaposlenih.

Nadležnost upravnog odbora

Član 51

Upravni odbor ustanove:

- 1) donosi statut i druge opšte akte ustanove;
- 2) donosi razvojni plan i godišnji plan rada i usvaja izveštaje o njihovom ostvarivanju;
- 3) donosi finansijski plan ustanove;
- 4) usvaja godišnji plan javnih nabavki ustanove;
- 5) usvaja izveštaj o poslovanju i završni račun;
- 6) podnosi osnivaču izveštaj o poslovanju;
- 7) raspisuje konkurs, obrazuje konkursnu komisiju i daje predlog za imenovanje direktora ustanove;
- 8) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima direktora;
- 9) razmatra rezultate rada i preduzima mere za poboljšanje uslova i rezultata rada ustanove;
- 10) obrazuje drugostepenu disciplinsku komisiju;
- 11) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Pored akata iz stava 1. ovog člana upravni odbor doma učenika, odnosno učeničkog centra donosi i program vaspitnog rada.

Radom upravnog odbora rukovodi predsednik.

Upravni odbor donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.

Sednici upravnog odbora prisustvuje i učestvuje u radu predstavnik reprezentativnog sindikata u ustanovi, bez prava odlučivanja.

Rad upravnog odbora uređuje se poslovníkom.

Razrešenje predsednika i članova upravnog odbora

Član 52

Osnivač ustanove razrešiće, pre isteka mandata, pojedine članove, uključujući i predsednika ili upravni odbor u celini:

- 1) na lični zahtev;
- 2) ako član upravnog odbora neopravdano odsustvuje sa sednica ili nesavesnim radom onemogućava rad upravnog odbora;
- 3) ako u postupku preispitivanja akta o imenovanju utvrdi nepravilnosti;
- 4) ako ovlašćeni predlagač pokrene inicijativu za razrešenje člana upravnog odbora zbog prestanka osnova po kojem je imenovan u upravni odbor;
- 5) ako upravni odbor donosi nezakonite odluke ili ne donosi odluke koje je na osnovu zakona i statuta dužan da donosi;
- 6) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Novoimenovanom članu upravnog odbora mandat traje do isteka mandata upravnom odboru u celini.

Direktor ustanove

Član 53

Direktor rukovodi ustanovom.

Za direktora ustanove može biti imenovano lice koje je steklo visoko obrazovanje na studijama drugog stepena ili lice koje je steklo visoko obrazovanje na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine po propisima koji su uređivali visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine.

Za direktora doma učenika, učeničkog centra, učeničkog odmarališta, studentskog centra i studentskog odmarališta može biti imenovano lice koje osim uslova iz stava 2. ovog člana ima i najmanje pet godina rada sa visokim obrazovanjem.

Za direktora učeničkog kulturnog centra, studentskog kulturnog centra i doma kulture može biti imenovano lice koje osim uslova iz stava 2. ovog člana ima i najmanje pet godina rada u oblasti obrazovanja ili kulture.

Mandat direktora traje četiri godine.

Za direktora ne može biti imenovano lice:

- 1) koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo za koje je izrečena bezuslovna kazna zatvora u trajanju od najmanje tri meseca ili koje je osuđeno za: krivično delo nasilje u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvljenje; za krivično delo primanja mita ili davanja mita; za krivično delo iz grupe krivičnih dela protiv polne slobode, protiv pravnog saobraćaja i protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju, ni lice za koje je, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje;
- 2) kome je izrečena mera zaštite od nasilja u porodici.

O pravima, obavezama i odgovornostima direktora odlučuje upravni odbor ustanove, u skladu sa ovim zakonom i statutom ustanove.

Imenovanje direktora

Član 54

Direktora ustanove imenuje osnivač posle sprovedenog javnog konkursa.

Direktora ustanove čiji je osnivač Republika Srbija imenuje i razrešava Vlada.

U ustanovama učeničkog i studentskog standarda čije je sedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, prilikom imenovanja i razrešenja direktora, primenjuju se i relevantne odredbe zakona kojim se uređuju nadležnosti nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Javni konkurs za imenovanje direktora oglašava se u "Službenom glasniku Republike Srbije" ili u jednom dnevnom glasilu koje izlazi na celoj teritoriji Republike Srbije.

Javni konkurs za imenovanje direktora raspisuje upravni odbor ustanove najkasnije tri meseca pre isteka mandata direktora.

Upravni odbor ustanove obrazuje konkursnu komisiju (u daljem tekstu: komisija), koju čine: predsednik i dva člana. Predsednik i članovi komisije imaju zamenike, koji ih zamenjuju u slučaju odsutnosti.

Predsednik komisije bira se iz reda predstavnika osnivača u upravnom odboru, a jedan član je iz reda predstavnika zaposlenih u upravnom odboru.

Po sprovedenom javnom konkursu, komisija sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uslove za imenovanje, daje mišljenje o svakom kandidatu i listu sa mišljenjem dostavlja upravnom odboru ustanove.

Ako komisija ne sačini listu kandidata ili ne dostavi mišljenje o kandidatima upravnom odboru u roku od 30 dana od dana zaključenja konkursa, upravni odbor obrazuje novu komisiju.

Upravni odbor ustanove, na osnovu dostavljene liste i mišljenja o svim kandidatima, daje predlog za imenovanje jednog kandidata i dostavlja osnivaču mišljenje o tom kandidatu.

Kada je osnivač ustanove Republika Srbija, predlog i mišljenje iz stava 10. ovog člana dostavlja se Vladi preko Ministarstva.

Ako se odluka o imenovanju direktora ne donese u roku od tri meseca od dana zaključenja javnog konkursa, raspisuje se novi javni konkurs.

Nadležnost i odgovornost direktora

Član 55

Direktor je odgovoran za zakonitost rada i za uspešno obavljanje delatnosti ustanove.

Direktor za svoj rad odgovara upravnom odboru i osnivaču.

Direktor:

- 1) zastupa i predstavlja ustanovu;
- 2) donosi akt o organizaciji i sistematizaciji poslova u ustanovi;
- 3) odlučuje o korišćenju sredstava u skladu sa zakonom i odgovara za odobravanje i namensko korišćenje sredstava utvrđenih finansijskim planom ustanove;
- 4) stara se o ostvarivanju razvojnog plana ustanove;
- 5) stara se o obimu i kvalitetu ostvarivanja vaspitnog programa;
- 6) stara se o ostvarivanju godišnjeg plana rada ustanove;
- 7) stara se o osiguranju kvaliteta i unapređenju rada ustanove;
- 8) stara se o blagovremenom obaveštavanju zaposlenih, stručnih organa i upravnog odbora o svim pitanjima od interesa za rad ustanove i tih organa;

- 9) predlaže upravnom odboru odluke iz njegove nadležnosti i stara se o njihovom sprovođenju;
 - 10) preduzima mere radi izvršavanja naloga inspektora iz člana 91. ovog zakona, prosvetnog savetnika, kao i drugih inspekcijskih organa;
 - 11) podnosi izveštaj o svom radu upravnom odboru;
 - 12) podnosi izveštaj o radu ustanove upravnom odboru i Ministarstvu;
 - 13) saraduje sa roditeljima, odnosno starateljima učenika, drugim ustanovama i organizacijama i organima jedinice lokalne samouprave;
 - 14) saziva sednice pedagoškog veća i rukovodi tim sednicama, bez prava odlučivanja;
 - 15) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i opštim aktom ustanove.
- Kada je osnivač ustanove Republika Srbija, odnosno kada se ustanova finansira iz budžeta Republike Srbije, Ministarstvo daje saglasnost na akt iz stava 3. tačka 2) ovog člana.

Prestanak dužnosti direktora

Član 56

Dužnost direktora ustanove prestaje: istekom mandata, na lični zahtev, sticanjem uslova za prestanak radnog odnosa i razrešenjem.

Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi osnivač, po pribavljenom mišljenju upravnog odbora ustanove.

Osnivač može da razreši direktora dužnosti pre isteka mandata:

- 1) ako je konačnim aktom nadležnog organa utvrđeno da je ustanova, odnosno direktor odgovoran za prekršaj iz ovog zakona, privredni prestup ili krivično delo u vršenju dužnosti;
- 2) ako je nadležni organ utvrdio da direktor ne preduzima mere za ostvarivanje planova i programa ustanove;
- 3) ako direktor ne postupi po nalogu, odnosno meri nadležnog organa za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti;
- 4) ako nadležni organ utvrdi da direktor raspolaže sredstvima ustanove, poslovnim prostorom, opremom i imovinom ustanove na nezakonit način;
- 5) ako direktor predlaganjem nezakonitih odluka, nepotpunim i neblagovremenim informisanjem, ometanjem sazivanja sednica upravnog odbora ili sazivanjem sednica suprotno poslovniku upravnog odbora ometa rad upravnog odbora i zaposlenih;
- 6) ako direktor ne preduzima odgovarajuće mere prema vaspitaču, stručnom saradniku odnosno drugom zaposlenom u ustanovi koji ne izvršava svoje radne obaveze, fizički kažnjava ili vređa ličnost učenika ili studenta;
- 7) ako se u ustanovi vodi evidencija i izdaju isprave suprotno zakonu;
- 8) ako ustanova ne obezbedi čuvanje propisane evidencije i dokumentacije;
- 9) ako ustanova zasnuje radni odnos sa vaspitačem, stručnim saradnikom i drugim zaposlenim suprotno zakonu;
- 10) ako ustanova ne sprovodi mere bezbednosti i zaštite učenika, odnosno studenata i zaposlenih;
- 11) ako se u toku mandata utvrdi da direktor ne ispunjava uslove iz člana 53. ovog zakona;
- 12) ako upravni odbor ne prihvati godišnji izveštaj direktora o radu ustanove;
- 13) ako direktor svojim postupcima onemogućava ostvarivanje prava zaposlenih ili je doprineo da se poremete odnosi u ustanovi;
- 14) ako direktor svojim nesavesnim radom ili prekoračenjem ovlašćenja ustanovi nanese štetu u većem obimu;
- 15) ako direktor ne ostvaruje rezultate rada, odnosno nema potrebna znanja i sposobnosti za obavljanje dužnosti direktora;

16) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Prava direktora ustanove po prestanku dužnosti

Član 57

Direktor ustanove kome je prestala dužnost, a zasnovao je radni odnos na neodređeno vreme u toj ustanovi, raspoređuje se na slobodno radno mesto koje odgovara stepenu i vrsti njegovog obrazovanja.

Ako nema slobodnog radnog mesta, direktoru prestaje radni odnos uz isplatu otpremnine, u skladu sa zakonom.

Direktoru ustanove koji je razrešen dužnosti direktora, a zasnovao je radni odnos na određeno vreme u toj ustanovi, prestaje radni odnos danom dostavljanja rešenja o razrešenju.

Vršilac dužnosti direktora

Član 58

Vršioca dužnosti direktora ustanove imenuje osnivač do imenovanja direktora, ako direktoru ustanove prestane dužnost, a nije raspisan konkurs ili nije okončan postupak po raspisanom konkursu ili u drugim slučajevima kada ustanova nema direktora.

Vršiocu dužnosti direktora ustanove miruje radni odnos na radnom mestu sa koga je imenovan, za vreme dok obavlja tu dužnost.

Prava, obaveze i odgovornosti direktora ustanove odnose se i na vršioca dužnosti direktora.

Pedagoško veće

Član 59

U domu učenika, odnosno učeničkom centru obrazuje se pedagoško veće kao stručni organ za ostvarivanje vaspitnog rada sa učenicima.

Pedagoško veće čine vaspitači i stručni saradnici koji ostvaruju vaspitni, odnosno stručni rad u domu učenika, odnosno učeničkom centru.

Pedagoško veće:

- 1) stara se o osiguranju i unapređivanju kvaliteta vaspitnog rada ustanove;
- 2) predlaže i prati ostvarivanje programa vaspitnog rada;
- 3) vrednuje rezultate rada vaspitača i stručnih saradnika;
- 4) prati i utvrđuje rezultate rada učenika;
- 5) pohvaljuje i nagrađuje učenike;
- 6) odlučuje po žalbi na odluku disciplinske komisije;
- 7) predlaže članove upravnog odbora iz reda roditelja odnosno staratelja učenika;
- 8) rešava druga stručna pitanja vaspitnog rada.

Direktor saziva i rukovodi sednicama pedagoškog veća.

Način rada i odlučivanja pedagoškog veća uređuje se statutom ustanove.

Član 59a

U ustanovi direktor može obrazovati sledeće timove:

- 1) tim za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju učenika;
- 2) tim za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 3) tim za samovrednovanje;
- 4) tim za obezbeđivanje kvaliteta i razvoj ustanove;

- 5) tim za profesionalni razvoj;
- 6) druge timove za ostvarivanje određenih zadataka, programa ili projekata.

V ZAPOSLENI U USTANOVIMA

Vaspitači i stručni saradnici

Član 60

Vaspitni rad sa učenicima u domu učenika, odnosno učeničkom centru, ostvaruje vaspitač. Stručne poslove u domu učenika, odnosno učeničkom centru obavljaju stručni saradnik - psiholog (u daljem tekstu: psiholog) i stručni saradnik - pedagog (u daljem tekstu: pedagog). Zavisno od potreba ustanove i programa koji se ostvaruje stručne poslove u domu učenika, učeničkom centru, odnosno drugoj ustanovi učeničkog i studentskog standarda mogu da obavljaju i drugi stručni saradnici: bibliotekar, medijatekar, zdravstveni radnik, defektolog, sociolog, animator kulturnih programa, animator sportskih aktivnosti i animator rekreativnih aktivnosti.

Poslove vaspitača i stručnog saradnika iz st. 1, 2. i 3. ovog člana može da obavlja lice koje je steklo odgovarajuće visoko obrazovanje na studijama drugog stepena ili lice koje je steklo visoko obrazovanje na osnovnim studijama na fakultetu u trajanju od najmanje četiri godine, a koje je u pogledu prava koja iz njega proizlaze izjednačeno sa akademskim nazivom master.

Vaspitni rad i stručni poslovi u domu učenika, odnosno učeničkom centru ostvaruju se u toku školske godine.

U okviru nedeljnog punog radnog vremena vaspitač, psiholog i pedagog imaju normu od najmanje 30 sati neposrednog rada sa učenicima.

Bliže uslove u pogledu vrste obrazovanja vaspitača i stručnog saradnika iz st. 1. i 2. ovog člana i uslove i kriterijume za izbor, kao i pedagošku normu vaspitača i psihologa i pedagoga, propisuje ministar.

Radna mesta zdravstvene struke u ustanovama standarda

Član 60a

Poslove kojima se unapređuje nega, preventivna - zdravstvena i socijalna zaštita u domu učenika, odnosno učeničkom centru, obavljaju saradnici.

Zadatak saradnika jeste da svojim znanjem, savetodavnim i stručnim radom obezbedi kvalitetnije ostvarivanje nege, preventivne - zdravstvene i socijalne zaštite.

Bliže uslove u pogledu vrste obrazovanja saradnika, kao i uslove i kriterijume za izbor saradnika propisuje ministar.

Zadatak vaspitača, psihologa i pedagoga

Član 61

Zadatak vaspitača jeste da svojim stručnim znanjem i radom osigura ostvarivanje programa vaspitnog rada, uvažavajući potrebe učenika.

U ustanovi se obezbeđuje vaspitni rad u toku dana, noćno dežurstvo ili dostupnost vaspitača, odnosno pripravnost vaspitača.

Zadatak psihologa, odnosno pedagoga jeste da svojim stručnim znanjem, savetodavnim i drugim oblicima rada unapređuje vaspitni rad u ustanovi, pruža stručnu pomoć učenicima i podršku vaspitačima i da sarađuje sa roditeljima, odnosno starateljima učenika po pitanjima koja su od značaja za obrazovanje i vaspitanje učenika.

Program rada psihologa i pedagoga propisuje ministar.

Opšti uslovi za zasnivanje radnog odnosa

Član 62

U radni odnos može da bude primljeno lice pod uslovima propisanim zakonom, i ako:

- 1) ima odgovarajuće obrazovanje u skladu sa zakonom i opštim aktom ustanove;
- 2) ima psihičku, fizičku i zdravstvenu sposobnost za rad sa učenicima, odnosno studentima;
- 3) nije osuđivano pravnosnažnom presudom za krivično delo za koje je izrečena безусловna kazna zatvora u trajanju od najmanje šest meseci i za koje nije, u skladu sa zakonom, utvrđeno diskriminatorno ponašanje.

Kada se vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, osim uslova iz stava 1. ovog člana, vaspitač mora da ima i dokaz o znanju jezika na kome se ostvaruje vaspitni rad.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 1. tačka 3) ovog člana pribavlja ustanova.

Uslovi iz stava 1. ovog člana dokazuju se prilikom prijema u radni odnos i proveravaju se u toku rada.

Zaposlenom prestaje radni odnos ako se u toku trajanja radnog odnosa utvrdi da ne ispunjava uslove iz stava 1. ovog člana ili ako odbije da se podvrgne lekarskom pregledu.

Uslovi za rad vaspitača, psihologa i pedagoga

Član 63

Poslove vaspitača, psihologa i pedagoga može da obavlja lice koje ispunjava uslove za zasnivanje radnog odnosa iz člana 62. ovog zakona i koje ima dozvolu za rad (u daljem tekstu: licenca).

Bez licence poslove vaspitača, psihologa i pedagoga može da obavlja:

- 1) pripravnik;
- 2) lice sa radnim iskustvom stečenim van ustanove, pod uslovima i na način koji je utvrđen za pripravnike;
- 3) lice koje je zasnovalo radni odnos na određeno vreme radi zamene odsutnog zaposlenog.

Lice iz stava 2. tač. 1) i 2) ovog člana može da obavlja poslove vaspitača, psihologa i pedagoga bez licence, najduže dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa u ustanovi.

Vaspitač, psiholog i pedagog - pripravnik

Član 64

Pripravnik, u smislu ovog zakona, jeste lice koje prvi put u tom svojstvu zasniva radni odnos u ustanovi, na određeno ili neodređeno vreme i osposobljava se za samostalan vaspitni, odnosno stručni rad vaspitača, psihologa ili pedagoga, savladavanjem programa za uvođenje u posao i polaganjem ispita za licencu.

Pripravnički staž traje najduže dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa.

Za vreme trajanja pripravničkog staža, radi savladavanja programa za uvođenje u posao vaspitača, psihologa, odnosno pedagoga, ustanova pripravniku određuje mentora.

Pripravnik koji savlada program uvođenja u posao vaspitača, psihologa, odnosno pedagoga ima pravo na polaganje ispita za licencu, posle navršenih godinu dana rada.

Pripravniku u radnom odnosu na neodređeno vreme, koji u roku od dve godine od dana zasnivanja radnog odnosa ne položi ispit za licencu - prestaje radni odnos. Pripravniku u radnom odnosu na određeno vreme svojstvo pripravnika prestaje nakon položenog ispita za licencu, a radni odnos - istekom vremena na koje je primljen u radni odnos.

Program uvođenja u posao vaspitača, psihologa i pedagoga, program ispita za sticanje licence, način polaganja ispita, jezik na kome se polaže ispit, troškove polaganja ispita,

sastav i način rada komisije Ministarstva pred kojom se polaže ispit za licencu, propisuje ministar.

Licenca i registar vaspitača, psihologa i pedagoga

Član 65

Licenca je javna isprava.

Ministarstvo izdaje licencu i vodi registar vaspitača, psihologa i pedagoga kojima je izdata licenca. U registar se unose i podaci o suspenziji i oduzimanju licence.

Registar je javan.

Sadržaj i način vođenja registra, kao i obrazac licence - propisuje ministar.

Izdavanje licence

Član 66

Ministarstvo je dužno da u roku od 60 dana od dana položenog ispita izda licencu licu koje je položilo ispit za licencu.

Suspenzija licence vaspitaču i stručnom saradniku

Član 67

U toku važenja, licenca može da bude suspendovana.

Licenca se suspenduje vaspitaču i stručnom saradniku:

1) koji prema izveštaju prosvetnog savetnika ne ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na način i po postupku kojim se omogućava postizanje ishoda koji su propisani u osnovama vaspitnog programa;

2) koji se prema izveštaju prosvetnog savetnika nije stručno usavršavao, a prosvetni savetnik u svom izveštaju utvrdi da razlozi za to nisu opravdani.

Ustanova ima obavezu da Ministarstvu dostavi podatke o razlozima za suspenziju licence vaspitača i stručnog saradnika odmah, a najkasnije u roku od tri dana od prijema izveštaja iz stava 2. ovog člana.

Vaspitač i stručni saradnik ima pravo da izjavi primedbu ministru na izveštaj prosvetnog savetnika iz stava 2. ovog člana, u roku od osam dana od dana prijema izveštaja.

Ministar rešenjem odlučuje o suspenziji licence u roku od osam dana od isteka roka za podnošenje primedbe.

Rešenje ministra o suspenziji licence konačno je u upravnom postupku.

Suspenzija licence traje najduže šest meseci.

Vaspitaču i stručnom saradniku kome je suspendovana licenca iz razloga navedenih u stavu 2. tačka 1) ovog člana, ukida se suspenzija, ukoliko najkasnije u roku od šest meseci od dostavljanja rešenja ministra ponovo položi ispit za licencu, a ako ga ne položi, prestaje mu radni odnos.

Dok traje suspenzija licence vaspitač prisustvuje aktivnostima drugih vaspitača koje mu određuje direktor, a stručni saradnik radu stručnog saradnika u drugoj ustanovi koju odredi direktor.

Vaspitaču i stručnom saradniku kome je suspendovana licenca, na osnovu stava 2. tačka 2) ovog člana, ukida se suspenzija ako u roku od šest meseci od suspenzije dostavi dokaze o odgovarajućem stručnom usavršavanju.

Vaspitač i stručni saradnik za vreme trajanja suspenzije licence ostvaruje pravo na naknadu plate u visini od 65% plate koju je primio za mesec koji prethodi mesecu u kome mu je suspendovana licenca.

Oduzimanje licence vaspitaču i stručnom saradniku

Član 67a

Licenca se oduzima vaspitaču i stručnom saradniku:

- 1) koji je pravnosnažnom presudom osuđen za krivično delo: nasilja u porodici, oduzimanje maloletnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica ili rodoskrvnuće, primanje mita ili davanje mita, protiv polne slobode, pravnog saobraćaja i čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju;
- 2) na osnovu pravnosnažne sudske odluke kojom je utvrđena zakonitost rešenja o prestanku radnog odnosa zbog povrede zabrane iz čl. 36-38. ovog zakona, odnosno po isteku roka za sudsku zaštitu;
- 3) na osnovu pravnosnažne sudske odluke kojom je utvrđena zakonitost rešenja o prestanku radnog odnosa zbog povrede zabrane iz čl. 36-38. ovog zakona učinjene drugi put, odnosno po isteku roka za sudsku zaštitu;
- 4) na osnovu pravnosnažne sudske odluke kojom je utvrđena zakonitost rešenja o prestanku radnog odnosa zbog povrede radne obaveze iz čl. 36-38. ovog zakona, odnosno po isteku roka za sudsku zaštitu;
- 5) ako odbije vršenje spoljašnjeg vrednovanja rada ili stručno-pedagoškog nadzora;
- 6) kome je suspendovana licenca u skladu sa članom 67. ovog zakona, a stekli su se uslovi za novu suspenziju.

Licenca se oduzima na period od pet godina.

Lice kome je oduzeta licenca nema pravo na rad u oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, lice kome je oduzeta licenca iz razloga propisanih u stavu 1. tačka 1) ovog člana nema pravo na njeno ponovno izdavanje niti na rad u ustanovi.

Rešenje ministra o oduzimanju licence konačno je u upravnom postupku.

Oduzeta licenca vraća se Ministarstvu preko ustanove u kojoj je lice zaposleno.

Lice kome je oduzeta licenca na period od pet godina, po isteku tog roka može da podnese Ministarstvu zahtev za ponovno polaganje ispita za licencu.

Lice kome je oduzeta licenca na period od pet godina stiče pravo da Ministarstvu podnese zahtev za ponovno izdavanje licence, uz dostavljanje dokaza o položenom ispitu iz stava 7. ovog člana.

Stručno usavršavanje i profesionalni razvoj vaspitača i stručnog saradnika

Član 68

Vaspitač i stručni saradnik, sa licencom i bez licence, dužan je da se stalno stručno usavršava radi uspešnijeg ostvarivanja i unapređivanja vaspitno - obrazovnog rada i sticanja, odnosno unapređivanja kompetencija potrebnih za rad, u skladu sa opštim principima i za postizanje ciljeva i ishoda iz osnova vaspitnog programa.

U toku stručnog usavršavanja vaspitač i stručni saradnik može profesionalno da napreduje sticanjem zvanja: pedagoški savetnik, samostalni pedagoški savetnik, viši pedagoški savetnik i visoki pedagoški savetnik.

Vaspitač i stručni saradnik ostvaruje pravo na uvećanu platu za stečeno zvanje.

Vaspitač i stručni saradnik ima pravo na odsustvo iz ustanove u trajanju od tri radna dana godišnje radi pohađanja odobrenog oblika, načina i sadržaja stručnog usavršavanja. Raspored odsustva vaspitača i stručnog saradnika radi stručnog usavršavanja planira pedagoški kolegijum ili pedagoško veće.

Plan stručnog usavršavanja u skladu sa prioritetima ustanove radi ostvarivanja ciljeva vaspitanja i obrazovanja i standarda postignuća i prioritetima ministarstva, donosi organ upravljanja ustanove.

Podatke o profesionalnom razvoju vaspitač i stručni saradnik čuva u mapi profesionalnog razvoja (u daljem tekstu: portfolio).

Prioritetne oblasti za period od tri godine, oblike stručnog usavršavanja, programe i način organizovanja stalnog stručnog usavršavanja, uslove, organ koji odlučuje o sticanju zvanja i postupak napredovanja, sticanje zvanja u toku stručnog usavršavanja vaspitača i stručnih saradnika, obrazac uverenja o savladanom programu, sadržaj portfolija i druga pitanja od značaja za stručno usavršavanje, propisuje ministar.

Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u ustanovi

Član 69

U pogledu prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u ustanovi primenjuje se zakon kojim se uređuju radni odnosi, osnivanje i rad javnih službi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

O pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u ustanovi odlučuje direktor ustanove, u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu.

ČI. 70-81

(Brisano)

VII FINANSIRANJE PRAVA UČENIKA I STUDENATA

Sredstva za ostvarivanje prava u oblasti učeničkog i studentskog standarda

Član 82

Sredstva za ostvarivanje prava u oblasti učeničkog i studentskog standarda obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u skladu sa zakonom.

Sredstva za ostvarivanje prava na smeštaj i ishranu

Član 83

Učenik, njegov roditelj ili staratelj, odnosno student, učestvuje u finansiranju dela troškova smeštaja i ishrane.

Student strani državljanin koji koristi usluge smeštaja i ishrane plaća ekonomsku cenu troškova smeštaja i ishrane, ukoliko nije drugačije određeno međunarodnim ugovorom, odnosno ukoliko ne postoji reciprocitet.

Student strani državljanin koji boravi na stručnoj praksi po osnovu međunarodne razmene, plaća deo troškova smeštaja i ishrane.

Visinu troškova smeštaja i ishrane, kao i visinu učešća u troškovima smeštaja i ishrane učenika, odnosno studenta i studenta stranog državljanina koji boravi na stručnoj praksi po osnovu međunarodne razmene, propisuje ministar.

VIII FINANSIRANJE RADA USTANOVA

Izvori finansiranja

Član 84

Ustanova stiče sredstva za obavljanje delatnosti, u skladu sa zakonom i statutom, iz sledećih izvora:

1) iz sredstava koja obezbeđuje osnivač;

- 2) učešćem učenika, njegovog roditelja ili staratelja, odnosno studenta u troškovima smeštaja i ishrane;
- 3) iz donacija, poklona i zaveštanja;
- 4) obavljanjem druge delatnosti i pružanjem usluga u skladu sa ovim zakonom;
- 5) iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstva koja se obezbeđuju u budžetu Republike Srbije

Član 85

Ustanovama učeničkog i studentskog standarda koje su obuhvaćene aktom o mreži ustanova iz člana 25. ovog zakona obezbeđuju se sredstva u budžetu Republike Srbije za:

- 1) nadoknadu materijalnih troškova i pripadajućih zavisnih troškova;
- 2) zarade i druga pripadajuća davanja;
- 3) tekuće održavanje zgrada i objekata;
- 4) investicije, odnosno unapređenje infrastrukture ustanova.

Finansiranje delatnosti obezbeđuje se kroz cenu usluge.

Ministar utvrđuje bliže uslove i način utvrđivanja cene usluga iz stava 2. ovog člana.

Ustanovama u kojima se obezbeđuje smeštaj, ishrana, odmor i oporavak učenika, odnosno studenata, naknada materijalnih troškova obezbeđuje se kroz cenu usluge.

Ustanovama u kojima se obezbeđuju prava učenika, odnosno studenata na kulturne i umetničke aktivnosti i informisanje, naknada materijalnih troškova obezbeđuje se na osnovu kriterijuma koje propisuje ministar.

Akt o organizaciji i sistematizaciji poslova

Član 86

Ministarstvo daje saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova u ustanovi čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave i donosi rešenje o broju i strukturi zaposlenih u ustanovi čiji se rad finansira iz budžeta Republike Srbije.

Pored rešenja iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo donosi rešenje o broju i strukturi zaposlenih u drugim ustanovama koje obavljaju poslove u oblasti učeničkog standarda (zaposleni u domu učenika u srednjoj školi sa domom i drugom domu učenika), čiji se rad finansira iz budžeta Republike Srbije.

Rešenje iz st. 1. i 2. ovog člana donosi se u skladu sa propisom kojim se uređuju normativi i standardi za obavljanje delatnosti ustanove iz člana 26. stav 8. ovog zakona.

IX FINANSIRANJE PROGRAMA STUDENTSKIH UDRUŽENJA

Član 87

Za realizaciju programa, odnosno delova programa studentskih udruženja (akademska kulturno-umetnička društva, zdravstveno-potporna udruženja, savezi studenata, studentske unije, studentske radio i televizije, studentski izdavački centri, univerzitetski sportski savezi, sportska društva i dr.), Ministarstvo dodeljuje dotacije po raspisanom javnom konkursu i zaključenom ugovoru, u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad udruženja.

Pravo na dotacije iz stava 1. ovog člana imaju studentska udruženja za realizaciju programa ili delova programa kojima se obezbeđuje informisanje, ostvarivanje kulturno-umetničkih, kulturno-zabavnih, sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti od opšteg interesa za studente.

Udruženja iz stava 1. ovog člana podnose godišnji izveštaj Ministarstvu o realizaciji programa i načinu korišćenja sredstava iz budžeta Republike Srbije.

Tradicionalnim studentskim udruženjima čiji su osnivači univerziteti koje je osnovala Republika Srbija, iz budžeta Republike Srbije obezbeđuju se sredstva za finansiranje materijalnih troškova i zarade do dva zaposlena.

X POVERAVANJE POSLOVA AUTONOMNOJ POKRAJINI VOJVODINI

Član 88*

Na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine poslove utvrđene članom 25. stav 3. (mreža ustanova), članom 28. stav 2. (dozvola za rad ustanove), članom 30. stav 3. (zabrana rada), članom 33. stav 1. (registar ustanova), članom 40. stav 4. (razvojni plan ustanove), članom 45. stav 11. (podaci iz evidencije), članom 55. stav 3. tačka 12) - (izveštaj o radu ustanove), članom 55. stav 4. i članom 86. stav 1. (saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji poslova u ustanovi čiji je osnivač autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave), članom 90. stav 2. (nadzor nad zakonitošću rada) i članom 91. (inspekcijski nadzor) obavlja, preko svojih organa, Autonomna Pokrajina Vojvodina.

Poslovi iz stava 1. ovog člana obavljaju se kao povereni.

Nadležni pokrajinski organi saraduju sa Ministarstvom u obavljanju poslova iz stava 1. ovog člana.

Ministarstvo ima prema nadležnim pokrajinskim organima u pogledu poverenih poslova državne uprave iz stava 1. ovog člana prava i dužnosti propisane zakonom kojim se uređuje državna uprava.

XI USTANOVE ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA NA TERITORIJI AUTONOMNE POKRAJINE KOSOVO I METOHIIJA

Član 89

Do prestanka funkcionisanja privremenog pravnog poretka uspostavljenog na osnovu Rezolucije Saveta bezbednosti UN broj 1244, na teritoriji Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija, nad ustanovama čiji je osnivač Republika Srbija, Vlada ima sva prava i obaveze osnivača, u skladu sa ovim zakonom.

XII NADZOR

Član 90

Nadzor nad primenom ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću rada ustanova, kao i inspekcijski nadzor.

U domu učenika, odnosno učeničkom centru, pored nadzora iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo vrši i stručno-pedagoški nadzor.

Sanitarno-higijenski nadzor i kontrolu kvaliteta ishrane u ustanovama vrši Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata i drugi nadležni organi.

Član 91*

Poslove inspekcijskog nadzora vrši inspektor u Ministarstvu (u daljem tekstu: inspektor).

Član 91a

Bliži uslovi za rad prosvetnog inspektora propisuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor u oblasti obrazovanja i vaspitanja.

Član 92*

(Prestalo da važi)

Stručno-pedagoški nadzor u domu učenika, odnosno učeničkom centru

Član 93

Poslove stručno-pedagoškog nadzora u domu učenika, odnosno učeničkom centru vrši prosvetni savetnik, u skladu sa zakonom kojim se uređuju osnove sistema obrazovanja i vaspitanja.

Prosvetni savetnik:

- 1) vrednuje kvalitet rada ustanove, odnosno doma učenika na osnovu utvrđenih standarda i ostvarivanja razvojnog plana;
- 2) prati poštovanje opštih principa i ostvarivanje ciljeva vaspitnog rada;
- 3) savetuje i pruža stručnu pomoć vaspitaču, stručnom saradniku i direktoru radi poboljšanja kvaliteta njihovog rada i rada ustanove;
- 4) savetuje i pruža stručnu pomoć ustanovi, odnosno domu učenika u obezbeđivanju zaštite učenika i zaposlenih od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u ustanovi;
- 5) ostvaruje neposredan uvid u rad ustanove, odnosno doma učenika, vaspitača, stručnog saradnika i direktora;
- 6) prisustvuje sprovođenju vaspitnog rada u ustanovi;
- 7) procenjuje ispunjenost uslova za sticanje zvanja;
- 8) predlaže ustanovi, ministru i nadležnim organima preduzimanje neophodnih aktivnosti za otklanjanje nedostataka i unapređivanje obavljanja vaspitnog rada, a ukoliko utvrdi nepravilnosti u radu inicira pokretanje postupka inspekcijskog nadzora, u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor u oblasti vaspitanja i obrazovanja.

Način vršenja stručno-pedagoškog nadzora

Član 94

Način vršenja stručno-pedagoškog nadzora, merila za vrednovanje kvaliteta rada ustanove, način vrednovanja rada prosvetnog savetnika i obrazac legitimacije za prosvetnog savetnika propisuje ministar.

XIII KAZNENE ODREDBE

Član 95

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj ustanova ako:

- 1) omogući učeniku, odnosno studentu korišćenje prava iz oblasti učeničkog ili studentskog standarda suprotno odredbama zakona;
- 2) obavlja drugu delatnost bez saglasnosti osnivača (član 23);
- 3) obavlja delatnost van sedišta ustanove u izdvojenoj radnoj jedinici koja nije odobrena dozvolom za rad ustanove (član 27);
- 4) počne sa radom i obavljanjem delatnosti pre nego što se utvrdi da ispunjava uslove za početak rada (član 28);
- 5) izvrši promenu naziva, sedišta, statusnu ili drugu promenu bez saglasnosti osnivača (član 29);
- 6) ne propiše ili ne sprovodi mere, način i postupak zaštite i bezbednosti učenika, odnosno studenata i zaposlenih u ustanovi (član 34);
- 7) ugrožava, omalovažava ili diskriminiše učenike, odnosno studente i zaposlene po bilo kom osnovu (član 36);

- 8) dozvoli stranačko i versko organizovanje, delovanje ili korišćenje prostora ustanove u te svrhe suprotno odredbama ovog zakona (član 38),
- 9) ne donese, odnosno Ministarstvu ne dostavi razvojni plan (član 40);
- 9a) ne vodi propisanu evidenciju (član 45);
- 9b) ukoliko javno na rang listi objavi sledeće lične podatke o učenicima, odnosno studentima: jedinstveni matični broj građana učenika i studenata, adresu njihovog stanovanja, broj telefona i naročito osetljive podatke o učenicima, odnosno studentima (član 45e).
- 10) *(brisana)*
- Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i direktor, kao odgovorno lice u ustanovi.

Član 96

- Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj direktor ustanove:
- 1) ako ne preduzme mere radi izvršavanja naloga inspektora i prosvetnog savetnika;
 - 2) primi u radni odnos zaposlenog koji ne ispunjava uslove propisane zakonom (član 62).

Član 96a

Novčanom kaznom od 5.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik učenika, ukoliko prekrši, odnosno ne ispuni obaveze propisane članom 15a stav 1. ovog zakona.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 97

Vlada, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine će, u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi mrežu ustanova učeničkog i studentskog standarda, u skladu sa članom 25. odnosno članom 88. ovog zakona.

Nacionalni prosvetni savet će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona propisati osnove vaspitnog programa.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonske akte, u skladu sa ovim zakonom.

Član 98

Podzakonski akti doneti do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom, do donošenja propisa na osnovu ovog zakona.

Član 99

Ustanova je dužna da, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, usaglasi statut, organizaciju i način rada sa ovim zakonom.

Ustanova je dužna da, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, propiše mere, način i postupak radi zaštite i bezbednosti učenika, odnosno studenata iz člana 34. ovog zakona.

Ustanova je dužna da, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donese pravila ponašanja u ustanovi iz člana 35. ovog zakona.

Ustanova je dužna da, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donese razvojni plan ustanove.

Dom učenika, odnosno učenički centar dužan je da, u roku od šest meseci od donošenja osnova vaspitnog programa od strane Nacionalnog prosvetnog saveta, donese program vaspitnog rada.

Član 100

Ustanova koja je upisana u sudski registar po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona dužna je da, u roku od godinu dana od stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 26. stav 8. ovog zakona, podnese zahtev za dobijanje dozvole za rad.

Član 101

Osnivač ustanove imenovaće upravni odbor ustanove u skladu sa ovim zakonom, po prestanku mandata ranije imenovanog upravnog odbora.

Upravni odbor će raspisati konkurs i sprovesti postupak imenovanja direktora ustanove najmanje tri meseca pre isteka mandata direktora.

Član 102

Vaspitač, psiholog, odnosno pedagog koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona zasnovao radni odnos u domu učenika i ima položen stručni ispit po propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, smatra se da ima licencu od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vaspitaču, psihologu, odnosno pedagogu koji je položio ispit za licencu po zakonu koji uređuje osnove sistema obrazovanja i vaspitanja, priznaje se licenca za rad u domu učenika, odnosno učeničkom centru.

Vaspitač, psiholog, odnosno pedagog koji je zasnovao radni odnos u domu učenika pre stupanja na snagu ovog zakona, a nema položen stručni ispit po propisima iz oblasti obrazovanja i vaspitanja, niti licencu iz stava 2. ovog člana, ima obavezu da položi ispit za licencu u roku od dve godine od dana stupanja na snagu podzakonskog akta iz člana 64. stav 6. ovog zakona.

Vaspitaču i stručnom saradniku iz stava 3. ovog člana koji ne položi ispit za licencu u propisanom roku prestaje radni odnos.

Član 103

Danom stupanja na snagu ovog zakona počinje sa radom Republički fond za razvoj naučnog i umetničkog podmlatka, sa statusom i položajem, pravima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i preuzima prava, obaveze i arhivu Republičke fondacije za razvoj naučnog i umetničkog podmlatka obrazovane Sporazumom Skupštine Socijalističke Republike Srbije, Republičke zajednice usmerenog obrazovanja, Republičke zajednice nauke i Republičke zajednice kulture o osnivanju Republičke fondacije za podsticanje razvoja obdarenih studenata i učenika za naučni i umetnički rad i njihovo zapošljavanje.

Izbor organa Fonda, u skladu sa odredbama čl. 74-78. ovog zakona, izvršiće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 104

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o učeničkom i studentskom standardu ("Službeni glasnik RS", br. 81/92, 49/93, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon i 101/05 - dr. zakon).

Član 105

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o učeničkom i studentskom standardu

("Sl. glasnik RS", br. 55/2013)

Član 11[s1]

Učenici i studenti koji su ostvarili pravo na stipendiju za izuzetno nadarene učenike i studente, odnosno za razvoj naučnog i umetničkog podmlatka i koji imaju zaključene ugovore u skladu sa ranije važećim propisima, nastavljaju da koriste to pravo do završetka započetog školovanja, u skladu sa zaključenim ugovorom i propisom po kom su to pravo ostvarili.

Član 12[s1]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje sa radom Republički fond za razvoj naučnog i umetničkog podmlatka osnovan Zakonom o učeničkom i studentskom standardu ("Službeni glasnik RS", broj 18/10), a njegova prava, obaveze, predmete i arhivu preuzima Ministarstvo.

Član 13[s1]

Ministar će u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona doneti podzakonske akte, u skladu sa ovim zakonom.

Član 14[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o učeničkom i studentskom standardu (*"Sl. glasnik RS", br. 10/2019*)

Član 36[s2]

Dom učenika, odnosno učenički centar dužan je da, u roku od šest meseci od donošenja osnova vaspitnog programa od strane ministra, donese program vaspitnog rada.

Član 37[s2]

Podzakonski akti koji se donose u skladu sa odredbama ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".